philatelistengroep

'Het Baltische Gebied'

De baltische philatelistengroep is in 1982 ontstaan op initiatief van enkele verzamelaars die regelmatige bijeenkomsten wilden houden om philatelistische informatie uit te wisselen.
Tevens bieden de halfjaarlijkse bijeenkomsten de gelegenheid om door ruil, koop en verkoop verzamelingen aan te vullen.

De groep heeft geen vaste organisatorische structuur; de persoonlijke contacten staan voorop!
Twee maal per jaar publiceren wij een eigen blad met artikelen over ons verzamelgebied.

Als bijdrage in de kosten wordt van ieder lid bij toetreding ƒ 10,00 gevraagd naast het lidmaatschap van ƒ 15,00 per kalenderjaar
Hiervoor ontvangt men de nummers die in het lopende jaar worden uitgegeven.
Voor leden die buiten de Benelux-landen wonen, bedraagt het lidmaatschapgeld ƒ 25,00 per jaar. Dit in verband met de hoge portokosten.
Losse nummers van ons blad zijn bij het secretariaat verkrijgbaar voor ƒ 7,50 per stuk (incl.porto).

NAMEN EN ADRESSEN:

alg. leiding : R.W. van Wijnen, Kalenderstraat 34, 7621 TA Borne, tel 074 - 668626;

secretariaat : W.R. Muller, Einsteinlaan 23, 2641 ZL Pijnacker, tel 01736 - 5512;

lay-out : W. Bachman, Klingendaal 25, 2641 MA Pijnacker, tel. 01736 - 4755;

betalingen op: postgiro 324 32 51 tnv Philatelistengroep
Het Baltische Gebied te Pijnacker.

philatelistengroep
'Het Baltische Gebied'
Nummer 11. 1 jan. 1988.

Beste mensen,

In dit nummer van ons blad treft u een aantal artikelen aan dat in relatie staat tot de tweede wereldoorlog.
André de Bruin schrijft over de Duitse veldpost in Litouwen, een onderwerp waarover nog weinig literatuur is verschenen. Twee artikelen waarvan het eerste deel werd gepubliceerd in het vorige nummer, ronden we nu af: Post uit interneringskampen voor Polen in Litouwen en de Sovjetrepubliek Letland.
Het Document: ditmaal de aanstelling van een Letse postbeambte in de Duitse Dienstpost Ostland.
André de Bruin houdt zich als verzamelaar uitvoerig bezig met de eerste uitgaven van Litouwen. Over de Marijampole - drukken van de Kaunas-uitgaven meldt hij interessante nieuwigheden.
In het vorige nummer publiceerden we een overzicht van de Letse posttarieven; ditmaal is Litouwen aan de beurt. Ons medelid dhr. Kazlauskas uit Dortmund bracht de gegevens daarover bij elkaar.
Tussen al dit moois vindt u ook nog de nieuwe ledenlijst, een advertentie (waar blijft de uwe) en het financieel verslag van onze schatbewaarder Wim Muller.
Denkt u nu gelijk aan uw contributie (f.15,--) voor 1988 ?

Tot slot bedank ik alle leden die ook dit jaar weer hun bijdrage leverden aan het functioneren van onze groep.

Iedereen een goed 1988 gewenst,

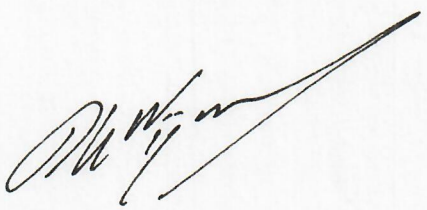

Ruud van Wijnen.

Financieel verslag over de periode tot 1 december 1987

Oorspronkelijk was het de bedoeling van onze groep een zogenaamd "vriendenclubje" te maken, waar zeer weinig geld zou omgaan. Hoewel het wel een vriendenclub gebleven is, natuurlijk, is het aantal leden zodanig groot geworden dat het naar mijn mening niet meer verantwoord is zonder een financieel verslag te werken. Enige aantekeningen zijn hierbij op z'n plaats. Het lage lidmaatschapsgeld gaat nagenoeg geheel op aan verzendkosten. Voor het blad hoeven we tot nu toe bijna geen kosten te maken. Het copiëren van de oorspronkelijke manuscripten gebeurt bijna gratis. Vooralsnog kunnen we daardoor het lidmaatschapsgeld handhaven op ƒ 15,- per jaar.

financieel overzicht december '86-'87

Saldo per 1 december 1986	ƒ 1.378,01
nog terug te ontvangen voorschot	- 35,41
deze periode ontvangen	- 1.914,09
deze periode uitgegeven	- 2.075,40
saldo per 1 december 1987	ƒ 1.216,70

Overzicht lasten en baten 1 dec. 1986 tot 1 dec. 1987

lasten:		baten:	
kosten blad incl. porto en uitnodigingen e.d.	ƒ 744,30	contributie	ƒ 931,-
bijeenkomsten	ƒ 826,40	giften	ƒ 35,59
inbindkosten blad 9/10	ƒ 294,-	verkoop losse nrs.	ƒ 194,40
enveloppen	ƒ 148,75	bijeenkomsten	ƒ 753,10
overige kosten	ƒ 61,95		
totaal	ƒ 2.075,40		ƒ1.914,09

toelichting:
a) De kosten van de bijeenkomst zijn hoger dan het ontvangen bedrag, door afrondingsverschillen en doordat enige gasten op onze kosten zijn geweest.

Te koop aangeboden: MUNTEN en BANKPAPIER.

Munten Estland.

1 mark 1922, 1924, 1926.
3 marka 1922, 1925, 1926.
5 marka 1922, 1924.
10 marka 1925.

1 sent 1929, 1939.
2 senti 1934.
5 senti 1931.
10 senti 1931.
20 senti 1935.
25 senti 1928.
50 senti 1936.

1 kroon (afb. vikingschip), 1934.
2 krooni (kasteel van Tallinn), 1930.
2 krooni (300 j. universiteit Tartu), 1932
1 kroon (muziekfestival Tallinn), 1933.

In totaal 21 munten, kwaliteit goed/fraai.
Op 3 munten na kompleet.
Prijs: f. 690,--

Munten Litouwen.

1 centas 1925, 1936.
2 centai 1936.
5 centai 1925, 1936.
10 centu 1925.
20 centu 1925.
50 centu 1925.
1 litas 1925.
2 litu 1925.
5 litai 1925.

5 litai (afb. Jonas Basanavicius), 1936.
10 litu (afb. vorst Vytautas), 1936.
10 litu (20 j. onafhankelijkheid), 1938.

In totaal 14 munten, heel Litouwen kompl.
Kwaliteit goed/fraai.
Prijs: f. 300,--

Munten Letland.

1 santims 1922, 1924, 1926, 1928, 1932, 1935, 1937, 1938, 1939.
2 santimi 1922, 1926, 1928, 1932, 1937, 1939.
5 santimi 1922.
10 santimu 1922.
20 santimu 1922.
50 santimu 1922.
1 lats 1924.
2 lati 1925, 1926.
5 lati 1929, 1931, 1932.

In totaal 25 munten,
Letland kompleet.
Kwaliteit goed/fraai.
Prijs: f. 345,--

Bankpapier Letland:	1920,	5-10-25 en 50 kop. ongebruikt	f. 15,--
Litouwen	1922	2 centu, gebruikt	f. 10,--
	1928	50 litu, --	f. 20,--
	1928	100 litu --	f. 30,--
	1930	20 litu --	f. 35,--

Inlichtingen/bestellingen: Ruud van Wijnen
Bolhaarslaan 86.
7522 CZ Enschede. tel: 053-352920.

D O C U M E N T.

In het artikel over de sovjetperiode 1940-1941 komt op pagina 16 het Duitse Dienstpostkantoor in Riga ter sprake. Hieronder en op de volgende pagina twee documenten die te maken hebben met de aanstelling van Letse beambten. Op de grote dienstpostkantoren werden in de lagere functies, bv. lokettist, inheemse krachten ingezet. Het werk op de hulppostkantoren, de postagentschappen en de hulppostagentschappen werd volledig door inheems personeel gedaan. Kontrole daarop werd uitgevoerd door Duitse distriktsinspecteurs.

Verhandelt bei dem
Noligts pie

....., den ..... 194....

Es erscheint der/die
Es Krischjahnis Ronstefanijs

zur dienstlichen Verpflichtung und erklärt, nachdem ihm/ihr der Wortlaut der Erklärung zum Durchlesen vorgelegt worden ist, folgendes:
ieradies nokartot Dienesta saistibas, pec tam, kad man zinami dariti liguma nosacijumi, paskaidroju sekošo:

Ich verpflichte mich, meine Dienstobliegenheiten gewissenhaft und uneigennützig zu erfüllen und die Gesetze und sonstigen Anordnungen der deutschen Verwaltung zu befolgen.

Apnemos savus dienesta pienakumus apzinigi un nesavtigi pildit un vacu parvaldes likumus un rikojumus ieverot.

Eine Abschrift dieser Verhandlugsschrift wurde ihm/ihr ausgehändigt.

Si noliguma noraksts man izsniegts.

Nach Durchlesen anerkannt
Izlasijis piekritu
K. Ron Stefanij

Bestätigt
Apstiprinu

MERKBLATT

über die Pflichten der bei der Deutschen Reichspost im Ostland beschäftigten einheimischen Kräfte.

Wer im Dienst der Deutschen Reichspost im Ostland steht, hat in postdienstlichen Angelegenheiten ausschliesslich deren Anweisungen Folge zu leisten. Im Dienst hat er die ihm gelieferte Armbinde zu tragen, die ihn als Angehörigen der Deutschen Reichspost im Ostland ausweist.

Jeder Postbedienstete hat die Pflicht, pünktlich, sauber und nüchtern zum Dienst zu erscheinen. Alkoholgenuss während des Dienstes ist verboten.

Der Postbedienstete hat — auch nach Beendigung des Dienstverhältnisses — über die ihm durch seine dienstliche Tätigkeit bekanntgewordenen Angelegenheiten Verschwiegenheit gegenüber jedermann — auch gegenüber Ehegatten und Verwandten — zu bewahren. Er darf dienstlich erlangte Kenntnisse nicht ausserdienstlich verwenden. Insbesondere hat er über Postsendungen jeder Art, Buchungen im Postscheck- und Postsparkassenverkehr, Telegramme sowie am Fernsprecher geführte Gespräche strengste Verschwiegenheit zu bewahren. Er darf niemandem mitteilen, ob und mit wem jemand Postsendungen und Telegramme wechselt, im Geldverkehr steht oder Gespräche führt. Von dieser Pflicht kann ihn nur sein deutscher Dienstvorgesetzter entbinden.

Wer seine Amtspflichten verletzt, wird bestraft. Bei der Ausübung öffentlichrechtlicher Tätigkeiten gilt der Postbedienstete als Beamter im Sinne der deutschen Strafgesetze und unterliegt den härteren Strafen für Beamte.

Ich erkenne an, ein Stück dieses Merkblatts erhalten zu haben.

, den [illegible] 1941.

[illegible]

(Name)

PIENĀKUMI

Vācijas austrumu apgabalu valstspastā nodarbinātiem vietējiem darba spēkiem.

Vācijas austrumu apgabalu valstspasta darbiniecei-kam:

1) dienesta lietās jāizpilda vienīgi Vācijas austrumu apgabalu valstspasta norādījumi,
2) jānēsā dienesta pienākumus izpildot viņai-am izsniegtā rokas saite, kā pierādījums par piederību Vācijas austrumu apgabalu valstspastam,
3) darbā jāierodas laikā, tīri un neiereibušā stavoklī,
4) aizliegts darba laikā lietot alkoholu,
5) stingri jāievēro dienesta noslēpumu neizpaušana, arī pēc dienesta attiecību izbeigšanās, nevienam neizpaust, pat vīram, sievai, tuviniekiem, ziņas, kas darbiniecei-kam nākušas zināmas dienesta pienākumus izpildot, t. i. par visāda veida pasta sūtījumiem, grāmatojumiem pasta čeku un pasta krājkasu lietās, telegramām un telefona sarunām. Nav atļauts nevienam izpaust: vai vispār un kuŗš kuŗam sūta pasta sūtījumus, telegramas, naudu vai kuŗš ar kuŗu ved telefona sarunas. Dienestā gūtās ziņas aizliegts izlietot ārpus dienesta.

   No šo pienākumu pildīšanas darbinieci-ku var atbrīvot vienīgi viņas-viņa vācu dienesta priekšnieks.
6) Kas savus dienesta pienākumus nepilda, tiek sodīts.
7) Pasta darbiniece-ks publiski tiesiskās darbības izpildīšanā tiek uzskatīts kā ierēdne-is vācu soda likumu izpratnē un padota-ts ierednēm-ņiem paredzētiem stingrākiem sodiem.

Apliecinu, ka vienu šo noteikumu eksemplāru esmu saņēmusi-is.

„ “ 194 g.

(paraksts)

Buchdruckerei „Rota“ II Riga, Richard Wagner-Str. 57 776. 6000

DOPstl. — 1 — 6000— 15. 41. — lett.

POST UIT INTERNERINGSKAMPEN VOOR POLEN IN LITOUWEN 1939-1940.

door Jerzy Kucharski
en Raimundas Marius Lapas.

Deel 2: beschrijvingen van de interneringskampen.

Nemunas ties Birštonu
Rivière de Nemunas près de Birštonas

LIETUVA + LITHUANIE

ATVIRUKAS
CARTE POSTALE

Fran
Anna Modrany

Lublin
Grottgera 3 m 3

ALYTUS.

Bij Alytus, 52 km. ten zuidwesten van Kaunas, bevond zich slechts enkele weken een interneringskamp. De algemene omstandigheden waren slecht en het kamp was overvol. De dagelijkse maaltijden bestonden uit verdunde, waterige koolsoep. Als gevolg hiervan brak een hongerstaking uit die de kampautoriteiten er uiteindelijk toe bracht de gebouwen met prikkeldraad te omheinen en het kamp tegen einde november 1939 te sluiten. Sindsdien stond deze lokatie niet meer op de officiële lijst van kampen van 1 december 1939. Officieren werden overgeplaatst naar het nieuw ingerichte kamp te Kalvarija, terwijl militairen van andere rang naar Vilkaviškis werden gestuurd. Van Alytus is slechts één kaart bekend. Deze is gedateerd 27 oktober 1939 en werd door een kadet verstuurd aan zijn moeder in Lublin. Zijn afzenders-adres luidde: ""-as eskadronas / Ulonų pulkas / Alytus (Eerste eskadron / regiment Lansiers / Alytus). Latere aanwijzingen tonen aan dat dezelfde soldaat een briefkaart stuurde naar zijn vader in Oflag XII A, toen hij geïnterneerd was in het kamp bij Vilkaviškis, hetgeen aantoont dat het kamp Alytus al in een vroeg stadium werd opgeheven.

BIRŠTONAS.

Deze vakantieplaats aan de oevers van de rivier de Nemunas 33 km. ten zuiden van Kaunas, beschikte over vele lege zomerhuisjes en buitenhuizen, omdat het toeristenseizoen reeds voorbij was.
De voedselomstandigheden waren er beter en de geïnterneerden genoten een grotere bewegingsvrijheid. Omdat het een vakantieoord was, waren verwarmingsfaciliteiten ongebruikelijk.
Ons onderzoek stelde ons in staat om enkele poststukken afkomstig uit Birštonas te bestuderen.

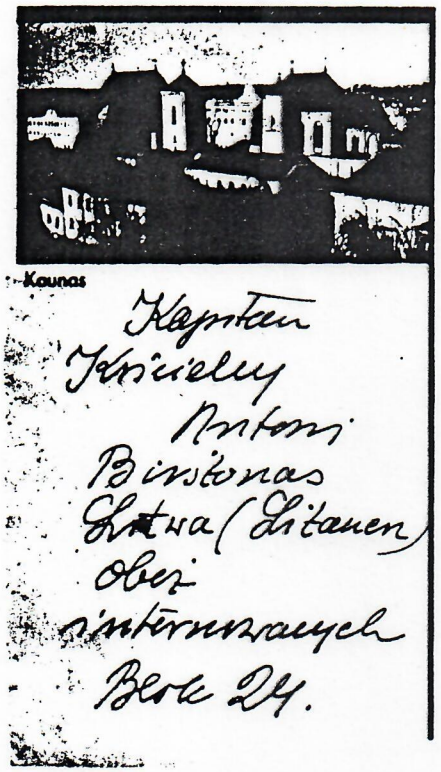

Een briefkaart, 35 ct., gedateerd 22 oktober 1939, met als afzender een kapitein van het Tweede Legerkorps in barak 24 van het interneringskamp. Deze kapitein deelde ons persoonlijk mee toen we deze studie samenstelden, dat de omstandigheden in het kamp tamelijk goed waren. Later werd hij overgebracht naar Kalvarija, waar officieren uit diverse kampen werden samengebracht. Na de Russische bezetting van Litouwen werden velen van hen in juli 1940 getransporteerd naar het beruchte kamp Koselsk.

We kennen twee briefkaarten die portvrij door geïnterneerden via het Litouwse Rode Kruis vanuit Birštonas zijn verstuurd. Dergelijke post draagt een rond rood stempel plus het dagtekeningstempel KAUNAS CENTR. Nr.5, 7 april en 4 juni.

KALVARIJA.

Dit kamp, 18 km. ten zuidwesten van Marijampolé, werd eind november 1939 ingericht. Het was het grootste en bekendste kamp en is uitvoerig beschreven in het werk van Łossowski..
De behuizing bestond uit een tot psychiatrische inrichting verbouwde voormalige kazerne uit de tsaristische tijd. Een deel van het gebouw herbergde Poolse officieren die uit vier gesloten kampen waren overgeplaatst. Er was voldoende voedsel, maar de woonkamers waren miserabel. Het kamp werd vanuit wachttorens in de gaten gehouden. Pasjes om het kampterrein te verlaten werden slechts in beperkte mate afgegeven.

Vanaf het allereerste begin was de verstandhouding met de Litouwse kommandant Jakštas slecht. Hij had de Poolse generaal Przezdziecki uit het kamp laten verwijderen en naar het strafkamp Fort VI in Kaunas gestuurd. Toen in maart 1940 luitenant Strokowski werd gedood bij een "poging tot het uitlokken van ontvluchting" en bovendien twee anderen gewond raakten, organiseerden plaatselijke geïnterneerden een hongerstaking van zes dagen en protesteerden door middel van demonstraties. Uiteindelijk werd Jakštas ontslagen en schuldig bevonden aan uitlokking. Hierna werden de omstandigheden kalmer en vreedzamer omdat de nieuwe kommandant Misevičius meer bewegingsvrijheid toestond door het geven van gelegenheid om bezoeken buiten het kamp af te leggen.
Kulturele aktiviteiten en sportevenementen werden georganiseerd en er verscheen een wekelijks bulletin, "Kalvariat" genaamd.
Het werd geïnterneerden toegestaan naar huis te schrijven en maandelijks briefkaarten te ontvangen. Dit is uitvoerig beschreven in het in "Filatelista" verschenen artikel van Rożycki. Poststukken uit zijn familiearchief zijn gedateerd 11 maart, 14 april, 21 mei en 6 juni 1940. Deze post werd zowel door de Duitsers als de Litouwers gecensureerd.

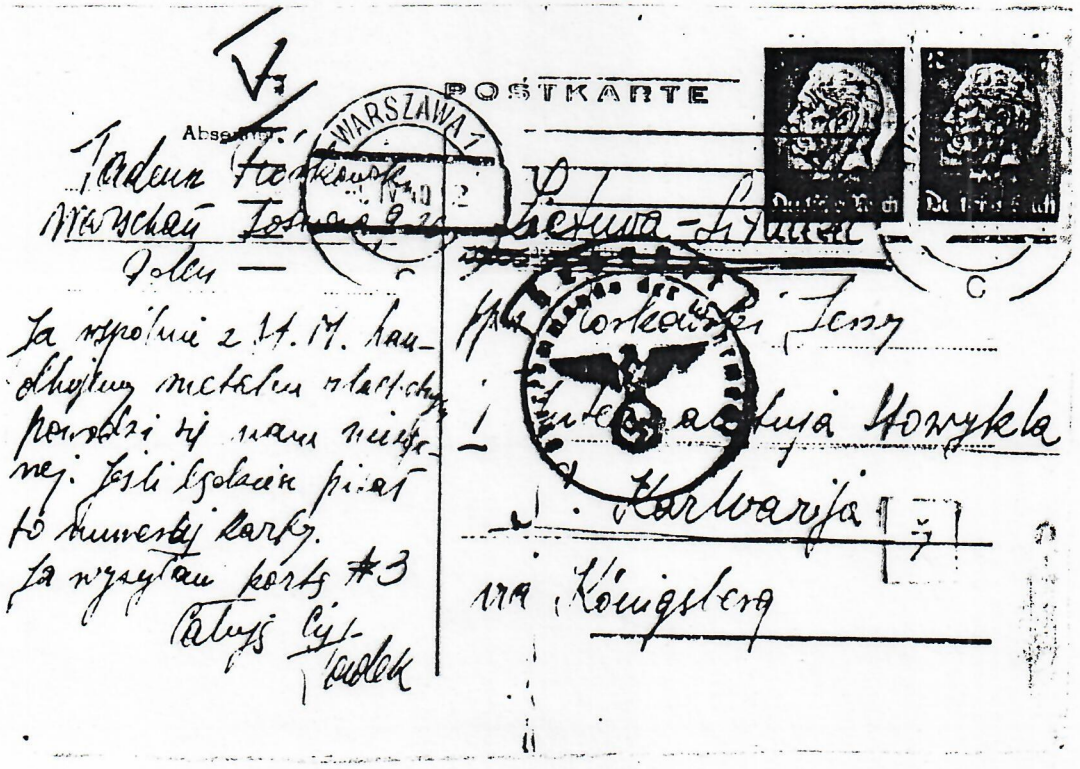

De kaart op de vorige pagina is via Königsberg naar Kalvarija gestuurd. In Warschau werd het vooroorlogse machinestempel gebruikt met als datum 19.IV.40. De Litouwse censuur plaatste het stempel [Ž] in kastje (Ž staat voor žiūréta = gezien). Het merendeel van de post naar Kalvarija is voorzien van het Romeinse cijfer I voor "interuotojų stovykla" en komt daarmee overeen met de officiële lijst van kampen.

Hoogst interessant is de briefkaart hiernaast. Verzonden van het postkantoor van het spoorwegstation te Vilnius (VILNIUS-GELEŽINKELIO STOTIS), 23.3.40. Voorzien van een gedetailleerd kampadres, een Litouws censuurstempel [Ž] en het Romeinse cijfer V met potlood.
De kaart is geschreven door de beste vriend van de geadresseerde zo'n twee dagen nadat hij uit het kamp was ontsnapt. Hij beloofde dat, als hij Vilnius zou bereiken, hetgeen inderdaad gebeurde, hij zou schrijven.
Ongelukkig genoeg werd nooit meer iets van hem vernomen en bereikte hij het Generaal Anders 2 Korps niet. Dit in tegenstelling tot anderen uit het kamp.

KAUNAS Fort V en VI.

Post van geïnterneerden uit de kampenKaunas Fort V en VI is zeer zeldzaam. Fort V was een strafkamp voor militairen: vochtige cellen en beperkte bezoekregelingen en briefwisseling kenmerkten het. In dezelfde omgeving lag Fort VI, een kamp voor hogere officieren die betrokken waren geweest bij politieke of ondergrondse aktiviteiten. Hier verbleven de kolonels Sulik en Gadalyk, die in 1942 divisiekommandanten bij de A.P.W. werden, alsook generaal Przezdziecki die van het kamp Kalvarija naar hier werd overgeplaatst. Deze geïnterneerden bevonden zich in betere omstandigheden, maar werden echter zorgvuldig bewaakt. Kolonel J. Dabrowski bijvoorbeeld, een bekend partizaan uit de oorlog van 1920, van het 110de regiment Lansiers, werd speciaal elke avond door de dienstdoende officier gekontroleerd.

Het enige stuk postale geschiedenis dat tijdens ons onderzoek van de Kaunas forten is gevonden is op de volgende pagina afgebeeld (verz. Jan Danielski).
De afzender vermeldt in het adres interneringskamp VII; de datering luidt 10 juli 1940. Het Litouwse Rode Kruis stuurde de kaart door. Dagtekeningstempel 13.VII.40 van KAUNAS CENTR. (In deze periode werden officieren van Kalvarija overgeplaatst naar het krijgsgevangenen kamp Koselsk nummer 2.

Op deze kaart is het adres van het Litouwse Rode Kruis in Kaunas op de voorzijde aangegeven. Bij de soortgelijke kaart op pagina 11 is dat op de achterzijde.

KULAUTUVA.

Ook bij Kulautuva, een badplaats met minerale bronnen 19 km. ten westen van Kaunas, was gedurende korte tijd een interneringskamp ingericht. Het is summier beschreven in Łossowski's boek. Deze merkt op dat de relatie tussen de Litouwse kommandant en de geïnterneerden zeer goed was, dat zij in dezelfde kamer werkten en probeerden de zomerhuisjes en buitenverblijven tegen de naderende winterkoude te isoleren. Er was voldoende voedsel en de geïnterneerden waren vrij om het kamp voor lange wandelingen te verlaten. Net als in Birštonas namen de ingenieurs en architekten in Kulautuva het initiatief tot plannen voor modernisering en verbouwing in het voorjaar. De sovjetbezetting onderbrak echter deze voornemens.

Post uit het kamp Kulautuva is zeer schaars. Tijdens ons onderzoek kwam slechts één stuk boven water: een envelop van het Litouwse Rode Kruis met een ingedrukt adres in Kaunas gedateerd 31. 1.40. en geadresseerd aan luitenant Rozycki te Kulautuva. Omdat deze niet meer in Kulautuva was, werd de envelop op 2.2.40 doorgestuurd naar Kalvarija waarheen Rozycki was overgeplaatst. Een met de hand geschreven opmerking op de envelop duidt er op dat dit poststuk op 6 februari eindelijk in zijn bezit was. Deze envelop uit het kamp Kulautuva bevindt zich in het familiearchief van luitenant Rozycki en werd afgebeeld in een artikel geschreven door zijn zoon voor het tijdschrift "Filatelista", uitgegeven in Warschau.

De afbeelding vindt u op de volgende pagina.

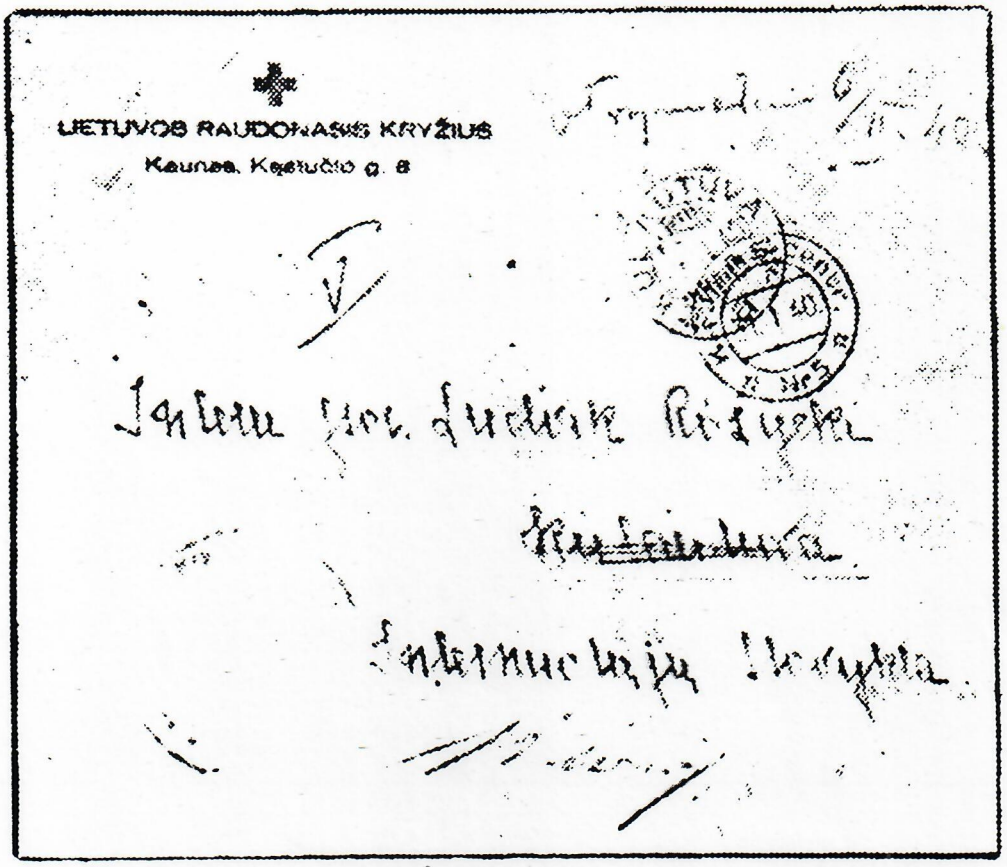

LIETUVOS RAUDONASIS KRYŽIUS
Kaunas, Kęstučio g. 8

12.

PALANGA.

In het vooroorlogse Litouwen was Palanga, 25 km. ten noorden van Klaipēda, een vooraanstaande badplaats aan de Oostzee. Omdat het toeristenseizoen voorbij was, boden de vele lege buitenverblijven en zomerhuisjes aan duizenden soldaten en vluchtelingen die de grens overkwamen onderdak. Aanvankelijk was het het grootste interneringskamp, bewoond door meer dan 4000 mensen. Wegens het ontbreken van verwarmingsfaciliteiten werd het kamp Palanga tegen december gesloten. De winter van 1939 was uitzonderlijk streng en de bewoners van het kamp moesten worden overgeplaatst. Kommandant Mickevičius voelde met de Polen mee. Aan vluchtelingen werd meer bewegingsvrijheid verleend dan aan militairen die de stad niet mochten verlaten. Een aantal vooraanstaande burgers verbleef ook in Palanga, zoals Z. Kosciałkowski, die zijn herinneringen aan dit interneringskamp publiceerde in het Poolse tijdschrift "Kultura" (in Parijs uitgegeven). Hij verliet het kamp begin december 1939 en kwam even voor kerstmis in Parijs aan.

Korrespondentie naar het door de Duitsers bezette Polen is bekend van zowel burgers als militairen, maar we geven er de voorkeur aan om een briefkaart af te beelden met het militaire adres van de 5de kompagnie, 2de peleton dat was gevestigd in het hotel Kurhaus, het meest vooraanstaande hotel van Palanga. Deze briefkaart heeft een dagtekeningstempel van 30.XI.39 en een eenregelig censuurstempel van de Wehrmacht te Königsberg plus nog een rond censuurstempel met hakenkruis.

ROKIŠKIS.

Twintig kilometer ten zuiden van de Litouws-Letse grens lag het noordelijkste interneringskamp, Rokiškis.
Er bestaan vele tegenstrijdige verhalen over dit kamp. Łossowski vermeldt het kamp slechts kort, waarbij hij de slechte behandeling door de Litouwse kommandant, de oplopende spanningen onder de geïnterneerden en het doden van een officier en het gewond raken van twee anderen noemt. Een geheel andere herinnering echter, is opgetekend door 2de luitenant Krechowiecki van het 101ste regiment Lansiers. Zij kwamen op 23 september 1939 de grens over. Nadat ze hun bewapening hadden afgegeven reden ze tot aan Alytus. Daar lieten ze hun paarden achter en gingen verder met de trein naar Rokiškis. De geïnterneerden werden in een schoolgebouw ondergebracht en sliepen enkele nachten op stro totdat er voor matrassen werd gezorgd. Officieren mochten de stad in. Er werd een order uitgevaardigd om niet te vluchten. Ritmeester Bilewicz, de 2de luitenanten Szałenica en Rogoźinski en een kadet vluchtten echter toch. Sinds hun vlucht werd er niets meer van hen vernomen en zij voegden zich ook niet bij het leger van Anders, zoals de anderen. Krechowiecki heeft nooit gehoord dat er geïnterneerden gedood waren. Zo'n vier tot vijf weken later werden de officieren overgeplaatst naar een groot herenhuis dat het eigendom was van graaf Przewłocki. Jongere officieren moesten met vier of vijf mensen een kamer delen, terwijl ouderen samen een kamer kregen. Vroeg in december werden alle officieren met de trein naar Kalvarija gestuurd.

Hierbij beelden we een briefkaart af geadresseerd aan het interneringskamp Rokiškis. Geschreven in het Duits op een formulier voor gemobiliseerde militairen (met "Veldpost Nr." in het Pools erop gedrukt) is deze kaart gefrankeerd met het buitenlandtarief door twee zegels van 6 en 12 pf. en gestempeld met het oude Poolse Warszawa 1 stempel. De kaart werd twee maal gecensureerd, eenmaal door de Duitsers en een tweede maal door de Litouwers.

UKMERGĖ.

In Łossowski's onderzoek is het kamp Ukmergė, 65 km. ten zuiden van Kaunas, niet opgenomen. Historische gegevens met betrekking tot dit kamp zijn zeer schaars. Ons materiaal is slechts gebaseerd op post vanuit het kamp. Een van die stukken is voorzien van het adres "Interneringskamp, 5de kompagnie" en werd geschreven op 11 juni 1940. Omdat dit poststuk portvrij werd verstuurd via het kantoor van het Litouwse Rode Kruis te Kaunas is het gestempeld met een groot rond stempel met het inschrift "LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS VYRIAUSIOJI VALDYBA (Uitvoerend komitee van het Litouwse Rode Kruis) en een stempel KAUNAS Centr. Nr.5, gedateerd 14.VI.40.
De kaart werd verstuurd naar Kraków en door de Duitsers gecensureerd. De schrijver van de kaart bevestigt de ontvangst van vele kaarten en brieven. Andere geïnterneerden, zoals C. Strzałko in Ukmergė, gebruikten in het Pools gedrukte kaarten van RAK. De oorsprong van deze gedrukte kaarten moet nog worden vastgesteld.

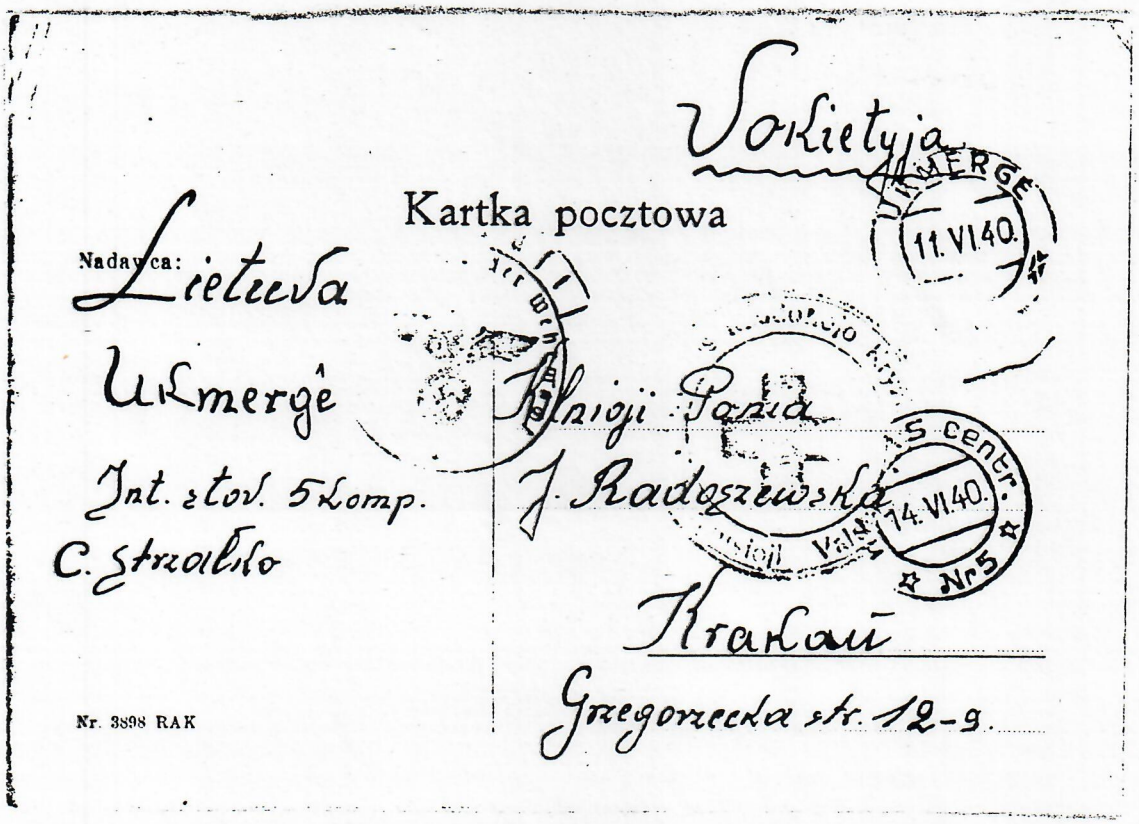

Van tijd tot tijd vindt men zowel op de Europese veilingen als bij partikuliere verzamelaars briefkaarten zonder adressen van interneringskampen of helemaal zonder het adres van de afzender, verstuurd aan Janina Radoszewska in Kraków. Het gaat hier om door de Litouwse posterijen gedrukte kaarten (naar het voorbeeld van briefkaarten) gefrankeerd met postzegels en was bedoeld voor het verkrijgen van de postzegels. Dergelijke post, verstuurd vanuit Ukmergē, kan niet als post vanuit interneringskampen worden beschouwd.

VILKAVIŠKIS.

Deze op een na grootste stad in het zuiden van Litouwen ligt op 18 km. van de westelijke grens. Door historici is niet veel vastgelegd over het interneringskamp in de stad; er zijn echter wel verscheidene inkomende en uitgaande poststukken van het kamp bekend. De vroegst verstuurde kaart werd in Vilkaviškis geschreven en via het Poolse Rode Kruis verstuurd door kadet St. Modrany (van het eerdere voorbeeld bij Alytus) aan zijn vader Karol in het krijgsgevangenenkamp te Radom. Het adres van de afzender luidt "V Internuotojų stovykla". Later werd om onbekende redenen het Romeinse nummer toegewezen aan het kamp Birštonas. In Kaunas werd de kaart gecensureerd en daarbij voorzien van de aantekening "Ž". De kaart kwam op 10 april 1940 aan, maar werd teruggestuurd omdat de geadresseerde niet meer in Radom verbleef.

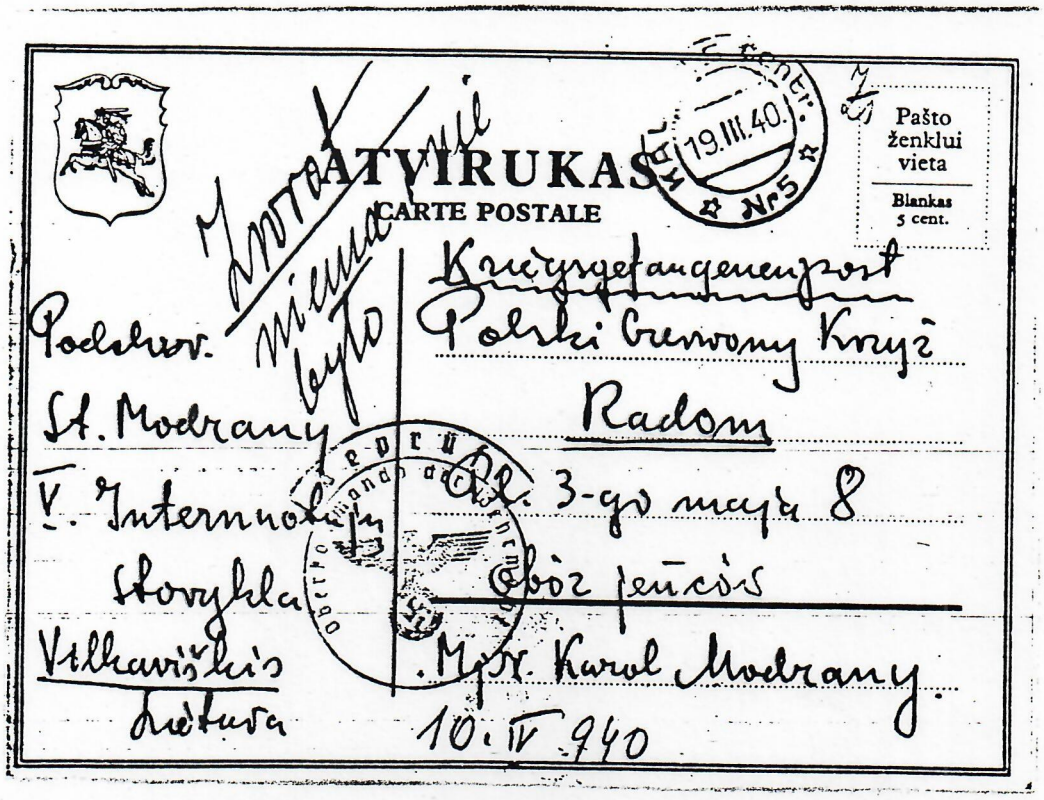

Een ander poststuk, een tweetalig Duits-Poolse kaart, betreft inkomende post. De kaart heeft een machinestempel WARSZAWA en is in het Frans geadresseerd "Lithuanie" in tegenstelling tot het gebruikelijke Duitse "Litauen".

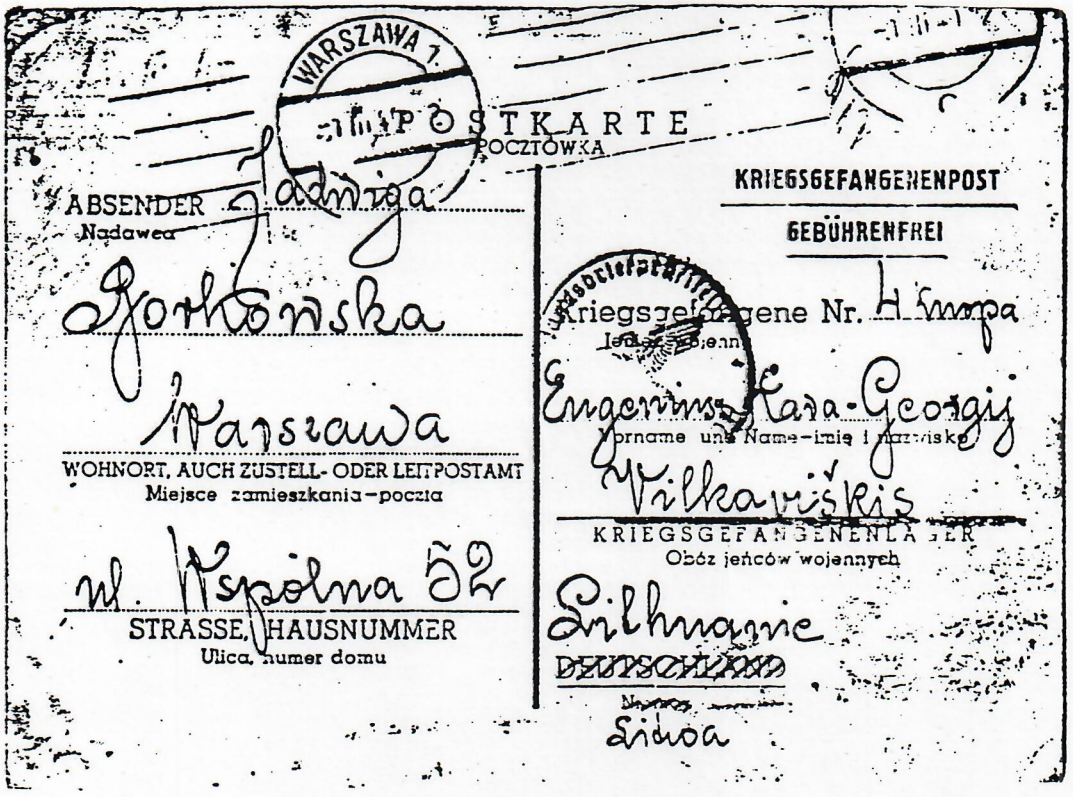

III. Overzicht van de postverbindingen.

Het probleem van de postverbindingen zoals dat blijkt uit de post van en naar de diverse interneringskampen is in zijn artikel heel behoorlijk behandeld door Rozicki. Aanvankelijk had de postadministratie van Litouwen geen bijzondere regeling voor de dienstverlening aan de Poolse geïnterneerden, waarbij het ging om ongeveer 15.000 militairen van alle rangen en 30.000 burgervluchtelingen. Zij betaalden de normale tarieven zoals alle inwoners van het land. De meeste buitenlandse post bestond uit briefkaarten waarvan het tarief 35 centai bedroeg. Gedurende oktober 1939 was de wisselkoers 100 Poolse złoty = 40 Litouwse litas, in november zakte de koers naar 18 litas. Nog later werd de złoty gelijkgesteld aan de litas.

Toen de kampen tegen het einde van november 1939 eenmaal op orde waren werd het aan militairen, in overeenstemming met de Geneefse Konventie, toegestaan om vier briefkaarten per maand portvrij naar huis te verzenden. Hierbij waren telegrammen of pakjes niet inbegrepen. Later werden speciale tweetalige formulieren met Litouws en Frans opschrift gedrukt voor gebruik door de geïnterneerden. Twee verschillende typen kaarten van het Rode Kruis waren in gebruik: bij het ene was het verzendadres en het telefoonnummer in de linker bovenhoek van de voorzijde gedrukt, bij het andere type stond de identieke tekst op de achterzijde. Deze post werd voorzien van het Rode Kruis stempel. Gewoonlijk werd dergelijke post in vier dagen verwerkt door het kantoor in Kaunas. (zoals eerder uitvoerig is beschreven in enkele van de kampbeschrijvingen).

Voorafgaande aan het in omloop komen van zulke formulieren gebruikten de geïnterneerden blanko briefkaarten zonder postwaardeindruk ATVIRUKAS - CARTE POSTALE (gedrukt door de Litouwse posterijen) met als aangegeven prijs 5 centai. Nog niet duidelijk is of dit soort kaarten wel of niet gratis werden verstrekt. In beide gevallen werd de geïnterneerden verzocht hun status en adres aan te geven. Later, toen de post eenmaal door het Rode Kruis werd verwerkt, werd deze verstuurd via postkantoor nr. 5 in Kaunas.

Onduidelijk is nog de frekwentie van de Litouwse censuurstempels [Ž] op post uit interneringskampen. Kennelijk is het stempel niet uniek voor een bepaald kamp, zoals de afbeeldingen in dit artikel laten zien. In ons onderzoek vonden we slechts één gecensureerde briefkaart, verstuurd van Warschau, gedateerd 15.XI.39, naar het kamp Rokiškis en ook twee briefkaarten naar Kalvarija. Nog vier afbeeldingen, gedateerd 11.III, 14.IV, 21.V. en 19.VI.1940, staan in het artikel van Rozycki. Soms werd de post alleen voorzien van een met de hand geschreven "Z" vergezeld van de initialen van de censor. Post uit Vilkaviškis en Birštonas werd op deze wijze verwerkt.

Post naar het bezette Polen werd zeer zorgvuldig door de Duitsers gecensureerd. Er werden drie verschillende censuurstempels (in rood) gebruikt:

- rondstempel met adelaar en hakenkruis en de tekst "Auslandnachrichtenprüfstelle" uit Königsberg.
- Eénregelstempel "Von der Wehrmacht zugelassen".
- Rondstempel met adelaar en hakenkruis en de tekst "Oberkommando der Wehrmacht".

IV. BESLUIT.

Tijdens de eerste bezetting van Litouwen werden alle officieren samengebracht in het kamp van Kalvarija. Op 10 juli 1940 werden ze samengepakt in zwaarbewaakte vrachttreinen en op transport gesteld naar het lege Koselsk kamp nr.2. Ze kwamen daar op 15 juli aan en bleven er tot aan het uitbreken van de oorlog met Duitsland op 22 juni 1941. Korte tijd later werden ze naar Vologda gestuurd en ondergebracht in het nabijgelegen kamp Griasovets.
In het andere deel van het kamp werden de "overgeblevenen" van andere officierskampen (Koselsk, Starobelsk en Ostashkow) geplaatst. Zes weken later werd aan allen "amnestie" verleend en toegestaan zich te voegen bij het Poolse legioen in Rusland.

Drie maanden gingen voorbij en er werd voor de uitwisseling van post met de voormalige geïnterneerden uit Litouwen een nieuwe adreskode verstrekt: MOSKVA - Pocztowy yaszczyk Nr.11 (= Moskou - Postbus nr.11). Het nummer 11 duidde op Poolse krijgsgevangenen, alsmede "C" voor Starszyna (officier) en 41 (het kampnummer). Enige korrespondentie vanuit Litouwen verstuurd naar dit adres is bekend.
De eerste groep van 400 in Griasovets had de postale kode 11/C-12. De N.C.O. korrespondentie is in verhouding veel schaarser. Tot op heden is slechts één stuk gevonden dat naar Pavlishchevo Bor is verzonden met het kodeadres POCZTOWY YASZCYK Nr. 11/R-43. (Het Russische woord "riadovoi" geeft rang en onderdeel aan).

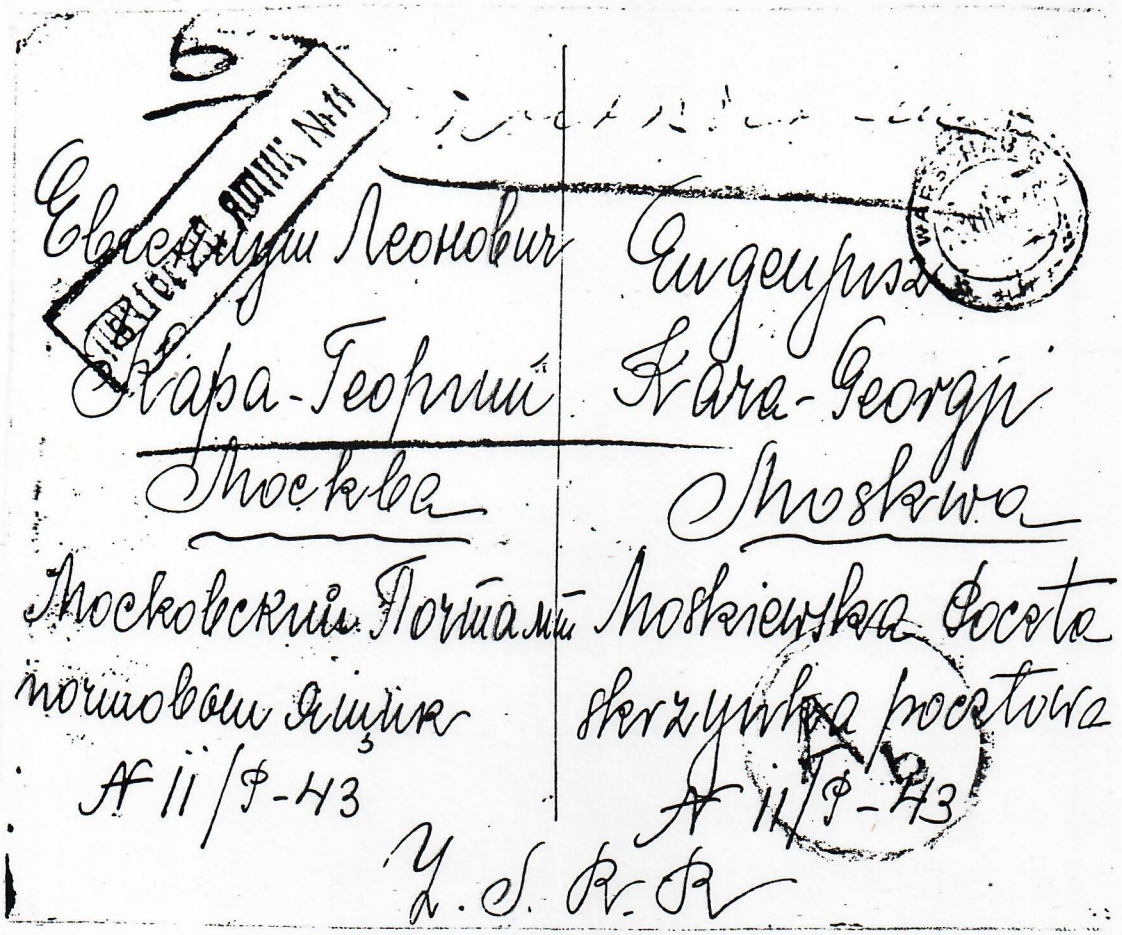

Opvallend is dat we de geadresseerde op dit poststuk al eerder, nl. op de kaart naar het kamp Vilkaviškis, zijn tegengekomen.

Na het uitbreken van de oorlog in 1941 werden de militairen naar andere kampen in het oosten overgebracht. Deze soldaat werd naar Juhnov bij Moskou gezonden.
Ook zij sloten zich aan bij het Poolse legioen in Rusland.

<u>Dankbetuiging</u>.

Bij ons onderzoek en het schrijven van dit artikel raakten we voortdurend gefrustreerd bij onze pogingen om de stukjes van deze filatelistische puzzel in elkaar te passen. Het materiaal was over het algemeen moeizaam te verkrijgen; gegevens over de kampen bleken zeer schaars. Gelukkig verleende een aantal vooraanstaande filatelisten hun medewerking door hun albums voor ons te openen. We raadpleegden de verzamelingen van Jan Danielski, Thomas Gobby, Winston Gruszczyk, prof.dr. Udo Klein, Jerzy Kucharski, Raimundas Marius Lapas en Jan Niebržydowski. Een woord van dank gaat uit naar Thomas Grobby voor het opnieuw fotograferen van de envelop uit Kulautuva in Rozycki's artikel. Dit was geen eenvoudige zaak omdat de afbeelding bij het artikel slecht was gereproduceerd op goedkoop papier. Ook willen we onze dank betuigen aan Vytautas Fugalevičius uit Kiel voor het tekenen van het stempel van het Litouwse Rode Kruis.

Eventuele opmerkingen, verbeteringen of aanvullingen betreffende dit artikel zijn zeer welkom. Deze informatie kunt u ons doen toekomen via de redaktie van ons blad.

Literatuur.

- Danielski, Jan.
  Poczta żolnierży polskich internowanych na Litwie.
  Filatelista (Warszawa) nr.11/1972, pag. 236-237.

- Łossowski, Piotr.
  Internowanie żolnierży polskich na Litwie w latach 1939-1940.
  Wojsk.Prz.Histor. (Warszawa) nr.4/1971, pag. 59-77.

- Łossowski, Piotr.
  Litwa a Sprawy Polskie 1939-1940.
  Państwowe Wydawnictwo Naukowe (Warszawa), 1982.

1939 Military and civilian supervision and maintenance (as translated from Lithuanian and appeared in KARYS 26.IX.1939). New York Lithuanian Philatelic Society Bulletin (New York), nr. 102/1972, pag.7779-7780.

- Norton, Walter E.
  1939-1940 Fate of Polish internees in Lithuania (as detailed by NYLPSer John Chalecki, an ex-internee).
  New York Lithuanian Philatelic Society Bulletin (New York), nr. 78/1972, pag. 7234-7235.

- Norton, Walter E.
  1939-1940 Lithuanian internment camps for Polish military personnel.
  New York Lithuanian Philatelic Society Bulletin (New York), nr. 77/1972, pag. 7217-7218.

- Rożycki, Wiesław.
  Poczta polskich żolnierży internowanych na Litwie i Łotwie.
  Filatelista (Warszawa) nr.4/1978, pag. 67-70.

© 1987 by Jerzy Kurcharski and Raimundas Marius Lapas.
No part of this article can be used or translated without written permission of both compilers.

Niets uit dit artikel mag gebruikt of vertaald worden zonder de schriftelijke toestemming van beide samenstellers.

Gemengde frankeringen.

Er is hier sprake van een gemengde frankering als een poststuk is gefrankeerd met postzegels uitgegeven door verschillende postadministraties.
Ze komen, uiteraard, voor in perioden dat staatkundige verhoudingen zich snel wijzigen. Ook op dit gebied van de philatelie leveren revoluties en oorlogen interessante poststukken op.....

Tijdens de sovjetrepubliek Letland 1940-1941 waren postwaarden in gebruik uitgegeven door:

- de republiek Letland.
- de sovjetrepubliek Letland.
- de Sovjet-Unie.

Aangezien voor de Letse Lat en de Russische Roebel een gelijke waarde werd aangehouden, hoefden geen valuta-omrekeningen te worden gemaakt en konden postzegels met santimi en kopekenwaarden moeiteloos naast elkaar worden gebruikt.

Ter illustratie daarvan hieronder enige voorbeelden.

LIEPAJA 30.XII.1940.
Letse briefkaart van 10 s. + sovjetlets zegel van 20 s.

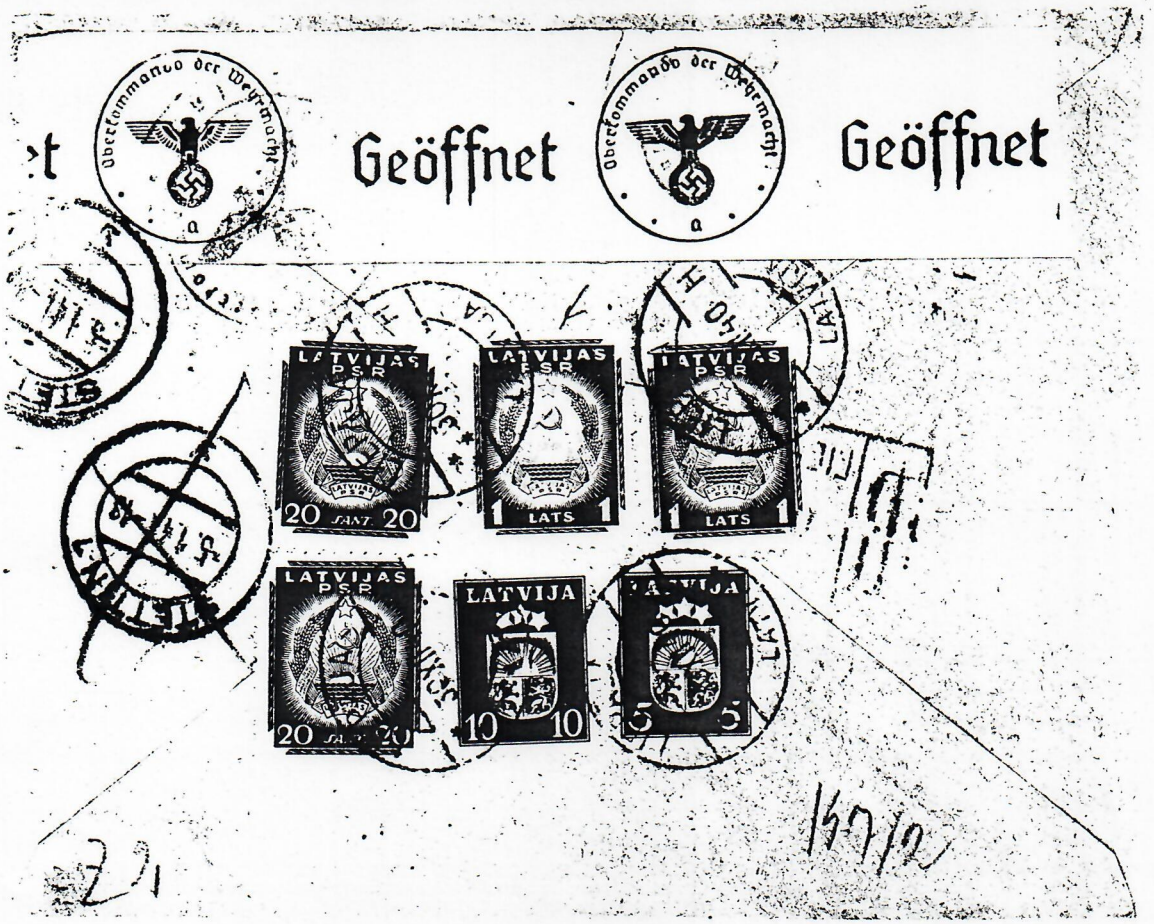

LIEPAJA 30.XII.1940.
Twee Letse zegels van 5 en 10 sant. + 4 sovjetletsezegels ter waarde van L 2.40.

Ierakstīta vēstule.

A / G Langbein - Pfanhauser Werke.

Leipcig,
GERMANIE.

Германия

Elektro-mechaniska fabrika
„SPĒKS"
LAZDIŅŠ
RĪGĀ,
BRĪVĪBAS IELĀ 178 :: TĀLR. 90509
Fabr. zīme

11 RIGA 27.3.1941.
Russisch zegel van 1 roebel + Lets zegel van 30 sant. 11

Stempels.

De invoering van nieuwe stempels, tweetalig Lets-Russisch, vond stap voor stap plaats en was nog lang niet voltooid toen in juli 1941 Duitse troepen Letland bezetten.

De eerste tweetalige stempels verschenen in oktober 1940 in Riga: nieuwe benamingen in de Letse machinestempels*.

Machinestempels.

		Gebruiksperiode:
	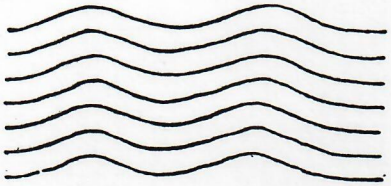	25.10.40 - 5.11.40
	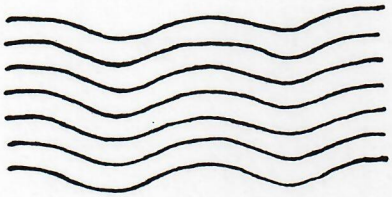	6.11.40 - .12.40
	Zonder vlag gebruikt als aankomststempel.	29.12.40 - 24. 6.41
	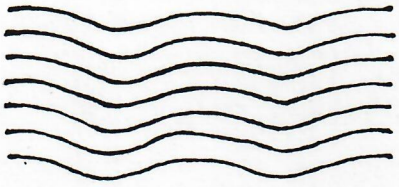	11.11.40 - 19.12.40
	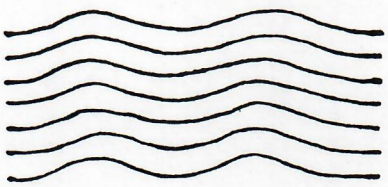	27.12.40 - 14. 6.41

* Bron: Nikolajs Jakimovs "Latvijas Masinzimogi", 1986.

Handstempels.

Gebruik bekend
van - tot

Russisch-talig. 23. 8.40.

Tweetalig Lets-Russisch.

I. Provisorisch. РИГА - RĪGA a 18.12.40 - 3. 4.41.

II. Dubbelrond.
Plaatsnaam.

ВЕНТСПИЛС - VENTSPILS.....	А	10. 4.41 - 18. 5.41.
ДАУГАВПИЛС - DAUGAVPILS.....	А	4. 3.41.
	Б	19. 2.41 - 19. 5.41.
	Е	24. 6.41.
РИГА - RĪGA.....	Б	18. 2.41.
	Т	10.12.40 - 26. 2.41.
	Ф	20. 4.41.
	Т	28.12.40 - 11. 5.41.
	Ю	11. 1.41 - 16. 6.41.
	АБ	17. 1.41 - 1. 6.41.
	АФ	19. 6.41.
	АК	16.12.40 - 20. 5.41.
	АМ	2.12.40 - 29. 3.41.
	АН	6.11.40.
РИГА I - RIGA I.....	А	2. 2.41 - 18. 3.41.

III. Dubbelrond.
Plaatsnaam - republiek naast elkaar.

Gebruik bekend
van - tot

LUZNAVA ЛАТВ. ССР	ЛУЗНАВА	a	20. 6.41.
PATKULE ЛАТВ. ССР	ПАТКУЛЕ	a	23. 6.41.
PLATONE ЛАТВ. ССР	ПЛАТОНЕ	a	23. 6.41.

IV. Dubbelrond.
Plaatsnaam - republiek onder elkaar.

АБРЕНЕ - ABRENE	А	14. 4.41 - 24. 6.41.
АЙЗПУТЕ - AIZPUTE	А	11. 4.41 - 10. 6.41.
АЛУКСНЕ - ALUKSNE	А	7. 5.41 - 5. 6.41.
ВАЛМЕРА - VALMIERA	А	4. 3.41 - 8. 3.41.
	Б	19. 3.41.-
ДАУГАВПИЛС - DAUGAVPILS	Й	10. 4.41 - 24. 6.41.
ЕКАБПИЛС - JEKABPILS	А	12. 2.41 - 12. 3.41.
	Б	20. 2.41.
ЛЕПАЯ - LIEPAJA	А	18. 3.41 - 16. 5.41.
	Б	3. 3.41 - 10. 3.41.
РЕЗЕКНЕ - REZEKNE	А	26. 5.41.
ТАУРУПЕ - TAURUPE	А	9. 5.41.

Na de sovjetperiode.

Op 22 juni 1941 vielen Duitse troepen de Sovjet Unie aan. Hun opmars door het Baltische gebied verliep snel; Riga werd al op 1 juli bezet.

De sovjettijd heeft in de vorm van zegels, tarieven en stempels philatelistische sporen nagelaten in de periode van de Duitse bezetting.

In de beginfase van de bezetting namen de Letse posterijen met stilzwijgende Duitse toestemming hun werkzaamheden weer op. Dit leidde o.a. tot de uitgifte van zes sovjetrussische zegels met de opdruk LATVIJA / 1941 / 1.VII. Ook twee sovjetrussische briefkaarten kregen deze opdruk.

De uitgiftedata waren:

17 juli - 20 en 30 kop.
18 juli - 5 en 10 kop.
19 juli - 15 kop.
23 juli - 50 kop.

De zegels konden voor frankering worden gebruikt t/m. 31 oktober.

Gefreiter
Fritz Müller

Stabu ielā 18

Rīgā

RIGA, 26 sep. 1941, lokale brief.
Opdrukzegels van de Letse post.

Op 1 oktober werden alle Letse postkantoren gesloten (de post-agentschappen op 1 november) en door de Duitse post overgenomen. Het postkantoor van de Deutsche Dienstpost Ostland in Riga was al eerder, nl. op 21 augustus, met zijn werkzaamheden begonnen.

(Bron: Dr. H. Schultz, "Deutsche Dienstpost 1940-1945", 4. Lieferung, 1955.)

De Duitse Hitlerzegels met opdruk OSTLAND kwamen op 1 november in gebruik. Daarmee verloren alle andere postzegels hun frankeer-waarde.

In de maanden juli t/m. oktober waren nl. niet alleen de opdruk-zegels LATVIJA / 1941 / 1.VII. voor frankering gebruikt. Al dan niet oogluikend toegestaan frankeerde men zijn post ook met zegels uit de tijd van de Letse republiek en met sovjet-russische zegels zonder opdruk.

Het naast en door elkaar gebruiken van zegels uit diverse perioden werd vergemakkelijkt omdat de op 20 jan. 1941 ingevoerde tarieven geldig bleven en omdat de roebel nog niet vervangen was door de mark.

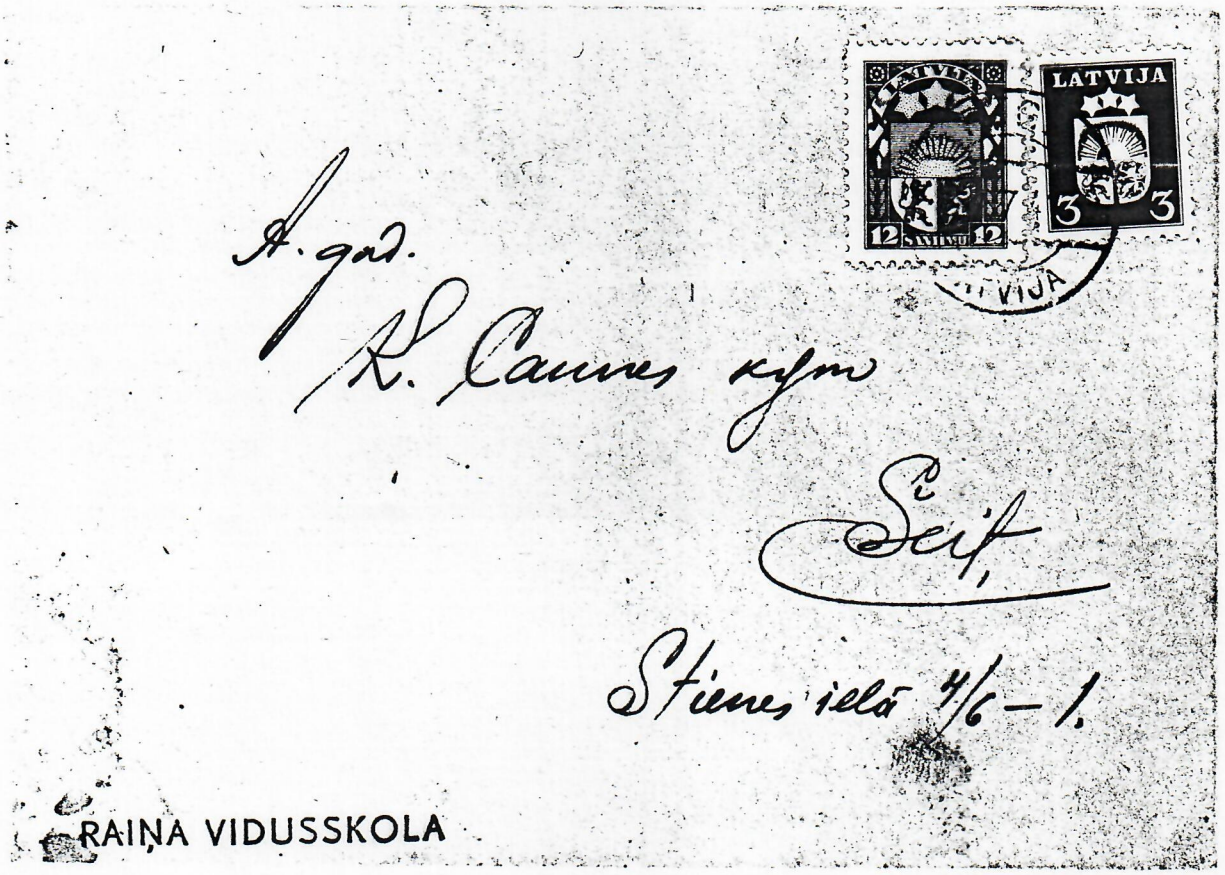

RIGA, 1 juli 1941. Lokale brief, porto 15 sant., verstuurd op de dag van de Duitse bezetting.
Letse postzegels.

ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА
CARTE POSTALE

Куда Rigā
Наименование места, где находится почта и области или края, а для станций—наименование железной дороги.

Район, село или деревня.

Stienes iela № 4/6
Улица, № дома и квартиры.

Кому Ļ. c. K. Canne Dz. 1.
Подробное наименование адресата.

ПОЛЬЗУЙТЕСЬ АВИАПОЧТОЙ

Адрес отправителя / Adresse de l'expéditeur: Ieva Canne
Veelitpinos ZIRAS

Sovjetrussische briefkaart zonder opdruk van ZIRA naar Riga, 11 aug. 1941, zes weken na de Duitse bezetting.

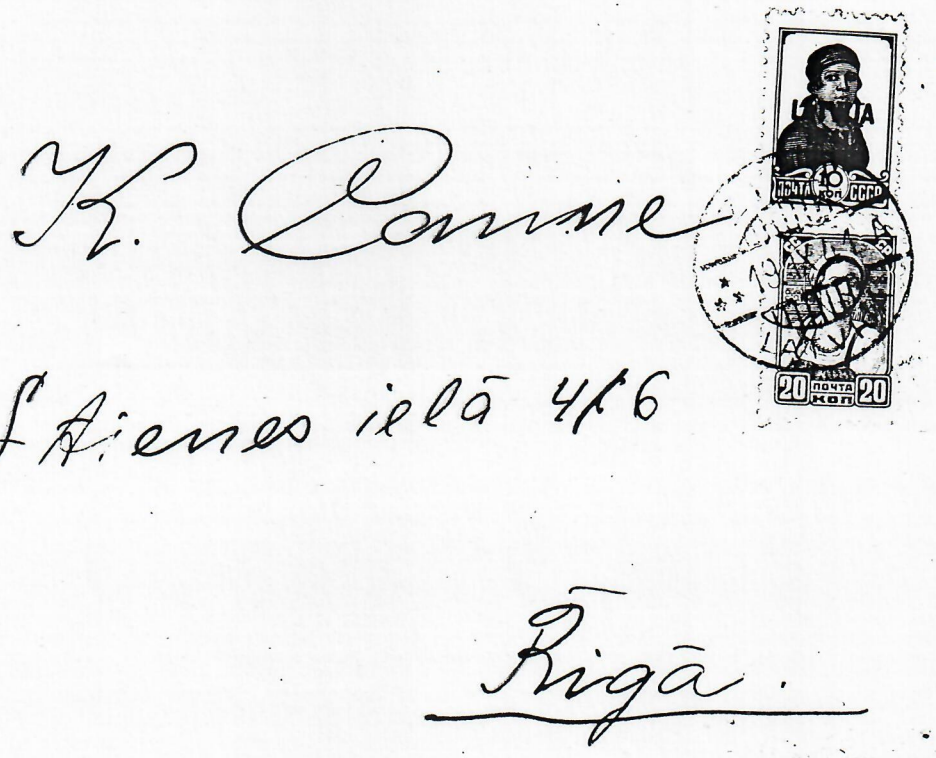
K. Canne
Stienes ielā 4/6
Rīgā.

Brief van ZIRA naar Riga, 19 sep. 1941.
Gemengde frankering: opdrukzegel LATVIJA / 1941 / 1 VII van de Letse post en een sovjetrussisch zegel zonder opdruk.

Aangetekende brief van VILANI naar RIGA, 18-20 sep. 1941.
Gemengde frankering: opdrukzegels LATVIJA / 1941 / 1.VII
en een Lets zegel van 5 s.
Porto: 135 kop.brief 120-140 gr. plus 30s. aantekenrecht.

Handstempels uit de sovjetperiode werden in aangepaste vorm gebruikt tijdens de Duitse bezetting.
De aanduiding CCCP (SSSR) en meestal ook de plaatsnaam in cyrillische letters werden uit de stempels verwijderd.

Onderstaand overzicht van deze stempels is van de hand van Nikolajs Jakimovs (PASTA ZIMOGI PARGRAVEJUMI, Manuskripts, 1986).

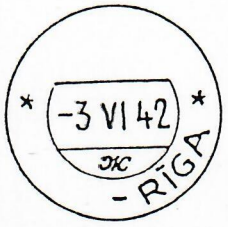

RĪGA, letter
letters: ж, АБ, К, г.

DAUGAVPILS
letter: ц

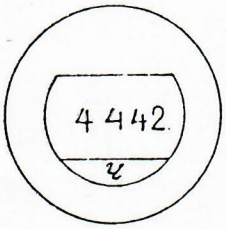

RĪGA
letter: ч

PEIPIŅI
letter: а

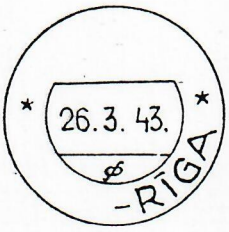

RĪGA
letter: ф

VAIVADI
letter: А

RĪGA 6
letter: А

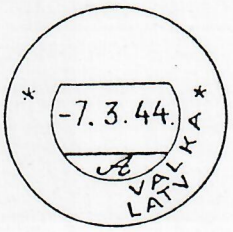

VALKA
letter: А

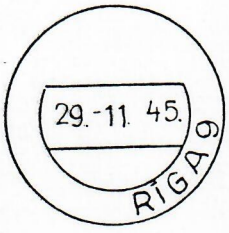

RĪGA 9
letter: -

VILKATE
letter: а

Mežu un koku rūpniecības
arodbiedrībai,

Rīgā

Aizsargu ielā 10/11.

„FURNIERS"
RĪGĀ-LATVIJĀ
BAUSKAS IELĀ 59
PASTA KASTE Nr. 13

RIGA, 7 feb. 1942, lokale brief.
Tweetaligstempel waaruit de cyrillische
letters zijn verwijderd.

Tot slot van dit artikel enige fraaie brieven uit de verzameling van Sven Kraul.

Postcheque-envelop. RIGA, 18.IV.41, lokaaltarief van 15 kopeken. Na invoering van de Russische tarieven op 20 jan. 1941 niet meer portvrij. Gemengde frankering.

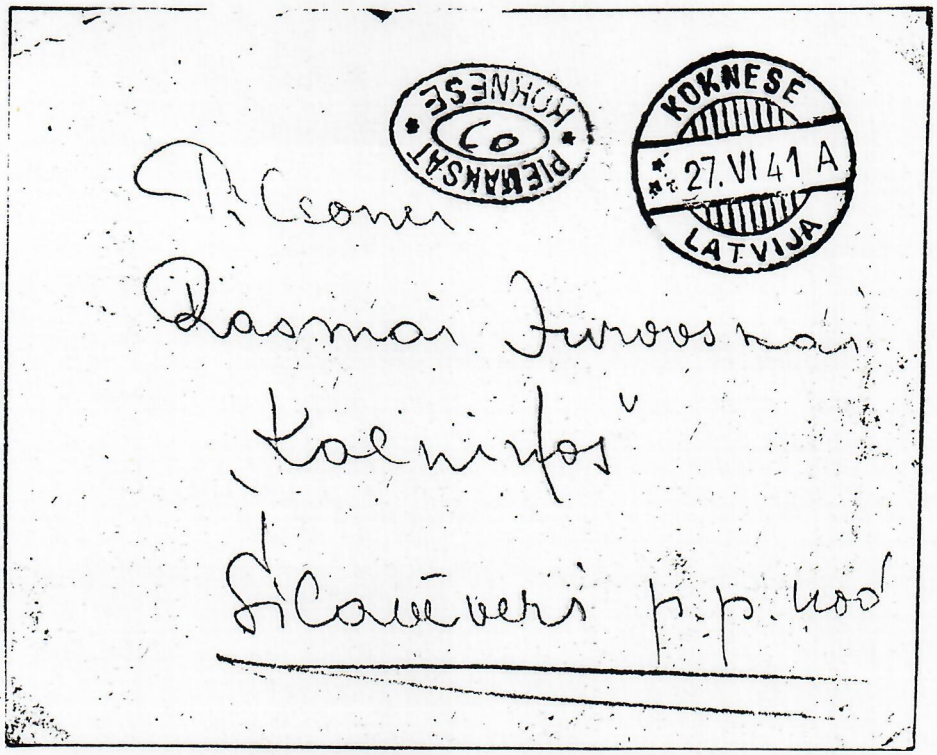

Brief van KOKNESE, 27.VI.41, met strafportstempel. Te betalen 60 kop. = dubbele porto.

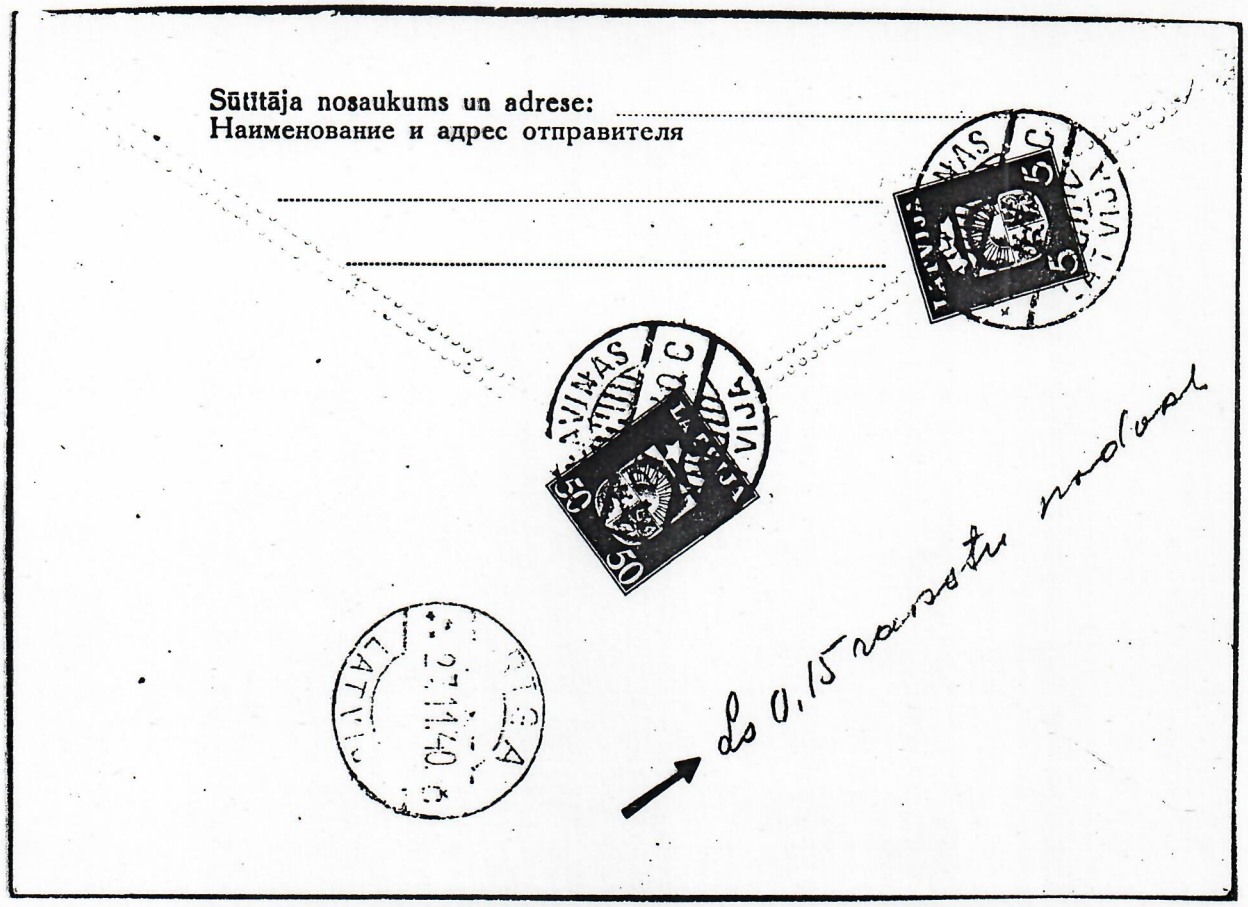

Aangetekende brief van PLAVINAS, 27.XI.40, naar RIGA met aantekening:"0,15 Lat schrijfgeld". Het porto bestaat dus uit 40 sant. voor de aangetekende brief plus 15 sant. voor het schrijven van het adres door de postambtenaar. Tot op heden is slechts deze brief met zo'n ongebruikelijk porto bekend.

Brief van RIGA naar PRAAG. Op 18 dec. 1940 gefrankeerd met 35 sant.; op 20 dec. aangevuld tot 50 sant. De tariefsverhoging had plaatsgevonden op 15 december.

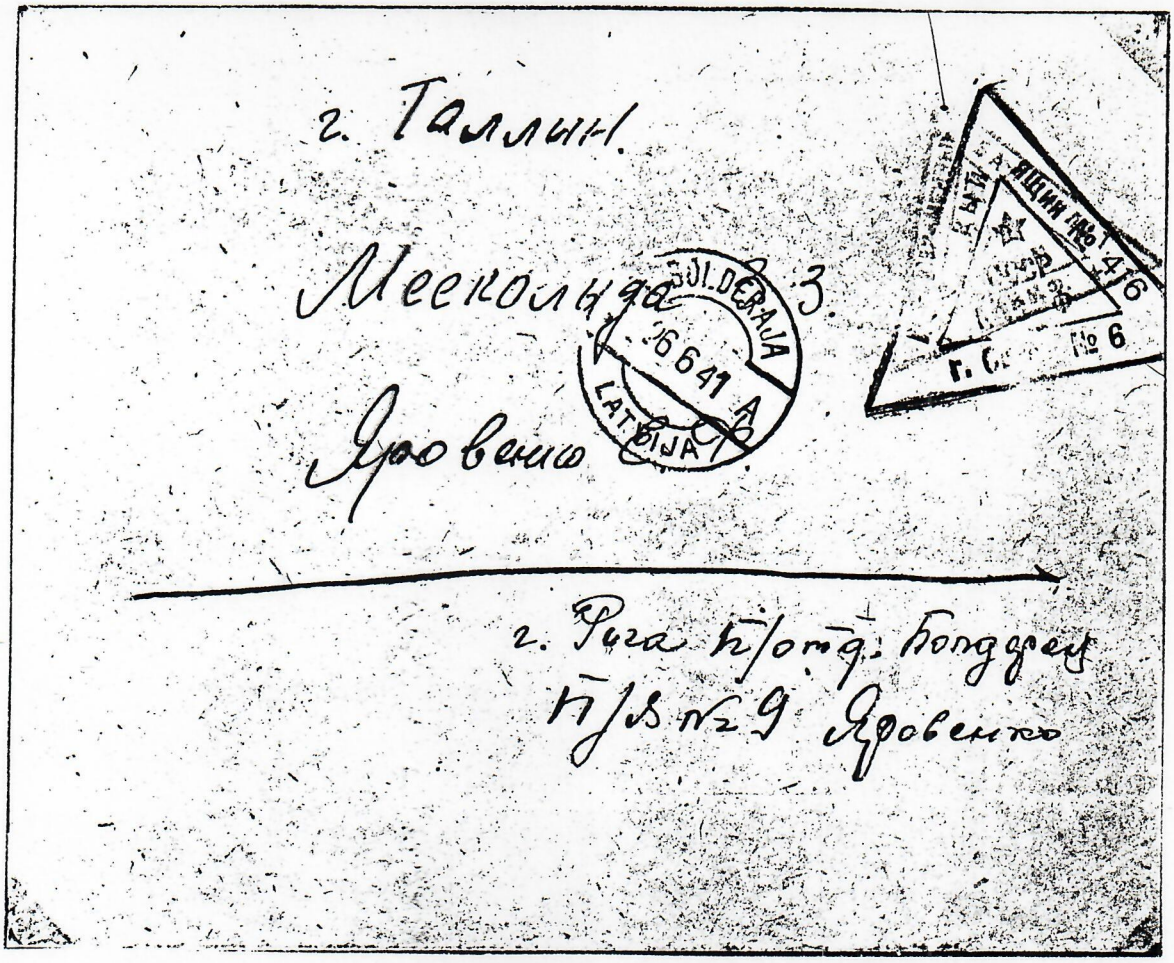

Veldpostbrief van BOLDERAJA, 26.6.41, naar Tallinn. Driehoekig stempel van de Baltische Vloot (groen) en een iets groter driehoekig stempel van de censuur (violet).

Portovrije veldpostbrief van een Let in het Rode Leger van ALUKSNE, -5.6.41, naar SALDUS, 6.6.41. Driehoekigstempel "Rode Leger brief. Portvrij" P/ja Nr.95.

O V E R Z I C H T van de Litouwse P O S T T A R I E V E N .

soort:	plaatselijk:	binnenlands:	buitenland:	opmerkingen
		1919		
briefkaart	10 sk.	20 sk.	40 sk.	
brief	15 sk.	30 sk.	50 sk.	(per 15 gr. of een deel daarvan.)
drukwerk	10 sk.	10 sk.	20 sk.	(per 15 gr. of een deel daarvan)

Soldaten waren slechts de helft van dit tarief verschuldigd.

		1920		
briefkaart	10 sk.	20 sk.	40 sk.	
brief	20 sk.	50 sk.	80 sk.	(per 15 gr. of een deel daarvan)
aantekenrecht	??	50 sk.	80 sk.	dus + porto
drukwerk	??	? ?	? ?	

Soldatenpost vanuit oorlogsgebied portovrij, anders tot 15 gram 15 sk.

		1921/22		
briefkaart	40 sk	50 sk.	100 sk.	
briefkaart met antwoorddeel	-	100 sk.	200 sk.	
brief	50 sk.	100 sk.	200 sk.	(per 20 gr. of een deel daarvan)
drukwerk	30 sk.	30 sk.	40 sk.	(per 50 gr. of een deel daarvan, maximaal 2 kilo)

Geld overboeken tot 50 Aux.- 100 sk.; voor elke volgende 50 Aux. of een deel daarvan 50 sk.

		1924/26		
briefkaart	10 ct.	15 ct.	36 ct.	
briefkaart met antwoorddeel	-	30 ct.	72 ct.	
Brief	15 ct.	25 ct.	60 ct.	(tot 20 gram)
iedere volgende 20 gram of deel daarvan	15 ct.	15 ct.	30 ct.	
drukwerk	5 ct.	5 ct.	12 ct.	(per 15 gr. of een deel daarvan, max. 2 kilo)

Geld overboeken tot 25 LT.- 25 ct.; van 25- 100 Lt.- 50 ct.; boven 100 Lt. -25 ct. voor iedere 100 Lt. of een deel daarvan.

Voor post naar Duitsland, Letland en Estland werd het binnenlands tarief berekend.

1934

Alleen het tarief voor het buitenland werd veranderd.

Briefkaart	35 ct.	
Briefkaart met antwoorddeel	70 ct.	
Brief tot 20 gram	60 ct.	Voor elke 20 gram meer of een deel daarvan 35 ct.
Drukwerk	10 ct.	Tot 20 gram of een deel daarvan, max. 2kg.

1940

Briefkaart	10 ct.	15 ct.	35 ct.	
Brief tot 20gr.	15 ct.	30 ct.	60 ct.	zie tarief 1934
Aantekenrecht	20 ct.	30 ct.	60 ct.	dus + porto
Briefkaart met antwoorddeel	-	30 ct.	70 ct.	
Drukwerk	5 ct.	5 ct.	12 ct.	per 50 gr. of een deel daarvan. Max. 2 kilo.

Binnenlandse- expresbrief 60 ct. + normale porto.
idem + aantekenen 90 ct. + normale porto.
Expresbrief naar het buitenland 60 ct. + porto
idem + aantekenen 1,20 Lt. + porto

Dit overzicht is ter publicatie ontvangen van ons medelid, de heer Pr. Kazlauskas uit Dortmund.

DE "MARIJAMPOLE" DRUK VAN DE "KAUNAS" UITGIFTE

Omdat er geen logische verklaring voorhanden was, is er steeds onzekerheid geweest over het ontstaan en derhalve over de status van de zogenaamde "MARIJAMPOLE" druk van de "KAUNAS" uitgifte.
Het betreft hier de Michel-nummers 9-18.
Speculaties en veronderstellingen zijn er genoeg geweest, maar tot voor kort waren er geen feiten bekend die het bewijs zouden kunnen leveren voor een afdoende verklaring. In bulletin nummer 144 van de "Lithuanian Philatelic Society of New York" wordt een, wellicht sluitende, verklaring hiervoor gegeven.
Eén van de vragen die beantwoord moest worden was: "Waarom zijn alleen her-/nadrukken bekend van Mi-nummmer 9-18; zijnde de I- en II Kaunas-uitgifte?"
Deze her-/nadruk ontleent overigens zijn naam aan het feit dat van de gestempelde exemplaren alleen afstempelingen bekend zijn met "MARIJAMPOLE *a*". Met deze uitgifte gefrankeerde brieven zijn onbekend, hetgeen uiteraard jarenlang aanleiding was tot gerede twijfels over de legaliteit van deze zegels.

Uit correspondentie tussen JOUZAS ZYGAS, een Litouwen-verzamelaar uit Illenois/USA, en K.MILVYDAS, een gerenommeerd verzamelaar uit Litouwen, zijn een aantal gegevens bekend geworden betreffende de Litouwse Vredes Delegatie, deel uitmakend van de vredesonder-onderhandelingen die vanaf 16 januari 1919 te Parijs werden gevoerd.
Deze Vredes Delegatie verzocht het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Litouwen hen voorraden Litouwse postzegels te sturen, zodat zij deze zouden kunnen verkopen aan handelaren in Parijs teneinde zo in eigen onderhoud te kunnen voorzien. Hen was namelijk ter oren gekomen dat deze zegels zeer gewild waren. De geraadpleegde bron (oude Litouwse archieven) vermeldt ook dat er meerdere zendingen zegels zijn verstuurd en ook zijn aangekomen. Feitelijke gegevens over deze zendingen, zoals hoeveel en wanneer, ontbreken.
De zwaarte van de delegatie sluit de mogelijkheid op voorhand vrijwel uit dat aan het verzoek postzegels te zenden geen gevolg gegeven zou zijn.
Ter informatie volgt hier een lijst met namen van de Delegatie:

A.VOLDEMARAS
M.YEAS
T.NARUSEVICIUS
P.KLIMAS
E.GALVANAUSKAS
P.BIELSKIS
D.SEMASKA
S.ROSENBAUM

Het is logisch te veronderstellen dat de Minister van Buitenlandse Zaken het verzoek betreffende de zending postzegels doorgaf aan de toenmalige Directeur-Generaal van de Posterijen.

Omdat de gegevens omtrent data van de zendingen ontbreken heeft WALTER NORTON, schrijver van het artikel in LPSNY, een list bedacht om in ieder geval enige indicaties te verkrijgen.

In feite rekent hij van achter naar voren.
De eerste zending moet zijn verstuurd vóór 8 mei 1919, zijnde de datum waarop de vierde Berlijnse uitgifte aan de loketten verschijnt. Zegels hiervan komen namelijk niet voor met het bewuste stempel "MARIJAMPOLE *a*", waarschijnlijk omdat dit stempel op dat tijdstip uit de roulatie was genomen, danwel anderszins is verdwenen.
De eerste zending moet naar Parijs zijn verstuurd na 3 maart 1919. Dit kan worden afgeleid uit het feit dat op die datum de tweede druk van de III Kaunas-uitgifte aan de loketten werd verkocht; een beperkt aantal van deze zegels blijkt afgestempeld te zijn met het stempel "MARIJAMPOLE *a*".

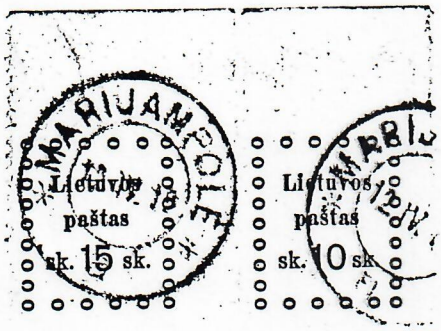

Paartje sk. 15 sk. en sk. 10 sk.
van de derde Kaunas uitgifte.
Stempel MARIAMPOLE *a* 12.IV.19.

Het is derhalve aannemelijk dat dit zegels zijn die verstuurd zijn naar Parijs.
Het feit dat het betreffende stempel verdwenen is kan wellicht verklaard worden door de veronderstelling dat dit stempel door de Directeur-Generaal van de Posterijen werd gebruikt voor de afstempelingen van de zegels die naar Parijs werden verstuurd.
In plaats van het verdwenen stempel werd aansluitend het stempel "LIETUVOS PASTAS /MARIAMPOLES KONTORA" toegepast. Een ongedateerd stempel dat slechts kort in gebruik was om te worden opgevolgd door het gedateerde stempel "MARIAMPOLE *B*"

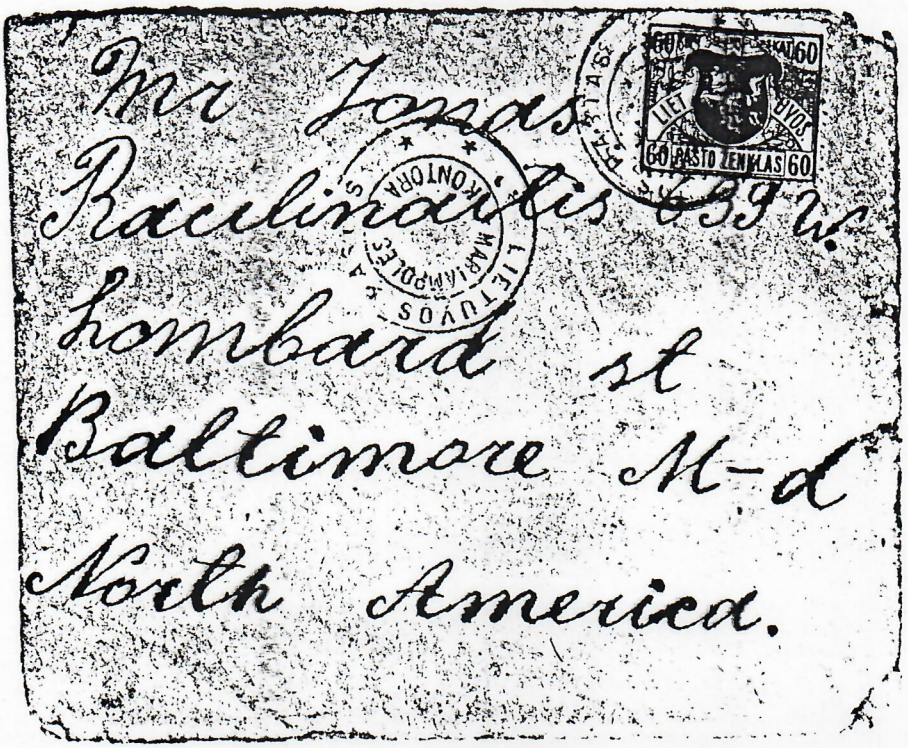

Brief naar Baltimore met het nieuwe stempel van MARIAMPOLE.

Ondertussen verhandelde de Litouwse Vredes Delegatie de zegels van de III Kaunas uitgifte bij de Parijse postzegelhandelaren.
Weldra bleek dat die ook en met name geïnteresseerd waren in de vroegere uitgiften. Het gevolg daarvan was dat er wederom een verzoek richting Litouwen werd verstuurd maar nu met een vraag om zegels van de I - en II Kaunas uitgifte.
Hiervan waren echter onvoldoende voorraden voorhanden. Omdat deze grootdeels waren uitverkocht moet, naar wordt aangenomen, de Directeur-Generaal van de Posterijen opdracht hebben gegeven tot het weer bijeenzoeken van de losse typo's en tot het opnieuw zetten en herdrukken van de 10sk.-50sk. waarden van de II Kaunas uitgifte. Met de aangemaakte 60 sk. (2e druk/III Kaunas emissie) waren toen voldoende zegels voorhanden om met de herdrukken van de overige waarden complete series te maken en deze in Parijs te koop aan te bieden.
De herdrukken van de 10 sk. - 50 sk. waarden werden aangemaakt in velletjes van 20 stuks (5 x 4). Een gedeelte werd voorzien van afstempelingen met het geantidateerde "MARIJAMPOLE *a*" stempel.
De herdrukken verschillen van de oorspronkelijke uitgifte omdat de tussenruimte tussen de parels soms verschilt en omdat de karakters iets zijn gekrompen, in het bijzonder de omgekeerde accent-circumflex op de eerste "s" van "pastas".
Na hernieuwde verzoeken van de Parijse Vredes Delegatie werd wederom het versleten cliché van stal gehaald, opnieuw gezet, maar nu in het "format" van de I Kaunas uitgifte. Begonnen werd met de 15 sk. daarna 10 sk. en de 20 sk. en tenslotte de 30sk.
De herdrukken van de I Kaunas uitgifte werden geleverd in velletjes en als losse zegels, ongestempeld maar ook gestempelde exemplaren komen voor met geantidateerde afstempelimgen van 4 februari tot 18 februari 1919.
Ook aan het verzoek van de plaatfout bij de 15 sk. op positie 10 kon worden voldaan. De "1" werd verwijderd uit het cliché van de 15 sk. en bij de volgende actie van de boekdrukpers werden velletjes geleverd met de plaatfout op positie 10.
Deze velletjes komen ongestempeld voor en met het datumstempel 15 en 16 februari 1919.

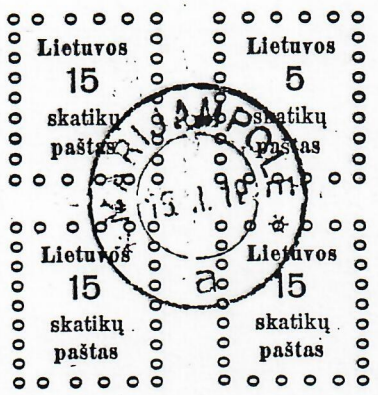

Plaatfout 5 skatiku
Stempel:
MARIAMPOLE *a* 15.II.19

Het verhaal is echter nog niet ten einde.
Er kwam een hernieuwde vraag naar "normale" velletjes van 15 sk. Omdat de "1" op positie 10 van het cliché was verwijderd moest er een nieuw cliché worden gemaakt.
Van het aanwezige cliché (met de plaatfout) werd een tweede cliché (dus met dezelfde plaatfout) gegoten.

Van dit laatste cliché werden de eerste twee verticale (2 x 4) rijen afgesneden, van het eerste cliché werden de laatste twee verticale rijen afgesneden en vervolgens werd het eerste cliché weer volledig gemaakt door daar de twee rijen van het tweede cliché aan toe te voegen. Het daardoor verkregen cliché heeft uiteindelijk een samenstelling 12312 gekregen, in plaats van Borigineel 12345. Zegels hiervan vindt men ongestempeld en met afstempeling "MARIJAMPOLE *a*", geantidateerd 9 tot 18 februari 1919.
Ook nu , is het spannende verhaal nog niet ten einde. Opnieuw kwam er vraag naar de plaatfout op positie 10 en de hiervoor geschilderde geschiedenis herhaalde zich. Deze "5 sk." plaatfout kan echter op een eenvoudige manier herkend worden aangezien nu een normale "s" in "pastas" voorkomt in plaats van een dunne "s". NORTON beschrijft nu een ervaring van hemzelf.
Ongeveer 40 jaar geleden kocht hij schriftelijk, in zijn "honger" naar dit soort zegels, bij een dealer in New York (RAMSAY) een grote stock zegels van de Kaunas uitgifte. Hij stuurde de zegels echter terug onder vermelding dat de zegels vals waren. RAMSAY was erg verontwaardigd en won inlichtingen in bij het adres waar hij de zegels had gekocht. Deze bleek de partij te hebben gekocht bij REMEKO in Parijs, die de zegels op zijn beurt had gekocht bij een ambtelijke, boven elke twijfel verheven, Litouwse instantie.
Dit gegeven als aanvulling op de verklaring van K. MILVYDAS maakt duidelijk dat de Parijse Vredesdelegatie uit Litouwen diverse zendingen met zegels kreeg en deze zegels via de firma REMEKO naar handelaren over de gehele wereld verkocht.
Nu blijkt dat er geen wezenlijk verschil bestaat tussen de massa-afstempelingen van bijvoorbeeld de zegels van de
II Kaunas-uitgifte te KAUNAS, GRODNO of andere Litouwse postkantoren en omdat de "MARIAMPOLE" zegels op last van een officiële instantie zijn aangemaakt, kunnen naar mijn mening deze zegels als een officiële Litouwse heruitgifte worden beschouwd!
Tevens is nu verklaard waarom er geen, al dan niet echt, gelopen brieven met deze zegels bekend zijn. Deze bestaan namelijk niet!

Anders is het gesteld met de JUCAITIS valsificaten (Minr 1-8)!!
Deze werden volledig voor eigen verantwoordelijkheid gemaakt door een ondergeschikte secretaris van de Litouwse Missie in BERN en wel in juli 1919. Wellicht had hij iets gehoord van de kasverrijkende activiteiten in Parijs en was hij van mening dat wat in Parijs officiëel was toegestaan ook door particulier initiatief mogelijk was. Er was echter één groot verschil: hij had "vergeten" toestemming te vragen! Hij werd uiteindelijk betrapt en het merendeel van de valse zegels werd geconfisceerd en vernietigd.
N.B. Van de "WILNA" uitgaven bestaan nog twee andere vervalsingen de zogenaamde "LATFIL"- en "SIAULIAI"- vervalsingen.
Mijns inziens is bovenstaande een belangrijke aanvulling op de reeds bekende feiten met betrekking tot Litouwse zegels en met name tot de zogenaamde "KAUNAS" emissies.

André de Bruin
oktober 1987

Gevraagd voor inventarisatie en specialisatie:
Zogenaamde "Postmeester-tandingen", losse zegels, zo mogelijk op brief. Losse zegels alleen met goed leesbaar poststempel.

André de Bruin

DUITSE VELDPOST IN LITOUWEN TIJDENS DE TWEEDE WERELDOORLOG

Tijdens de laatste bijeenkomst van de duitse "Arbeits Gemeinschaft Estland" (voorzitter de Heer Menzen) werd mij door de Heer Fugalewitsch gevraagd eens na te gaan of ik iets kon vinden over de veldpost in Litouwen tijdens de tweede wereldoorlog. Inmiddels heb ik het één en ander daarover gevonden en op papier gezet. Deze (onvolledige) informatie geef ik hierbij onverkort en grootdeels onvertaald weer.
Alvorens de lijst met veldpostnummers door te nemen eerst iets vooraf. Zoals wellicht bekend kenmerkt veldpost zich door het veelal ontbreken van frankeerzegels vanwege het portvrijdom (speciale veldpostzegels komen voor); waarbij de afzender, danwel de geadresseerde, werd aangeduid met een veldpostnummer.
In algemene zin geldt dit ook voor de duitse veldpost tijdens de laatste wereloorlog, waarbij moet worden aangetekend dat :
- veldpostnummers veelal ontbreken bij eenheden gelegen binnen de eigen grenzen (territoriale eenheden);
- frankeerzegels verplicht waren bij extra diensten, zoals bijvoorbeeld luchtpost.

Het zal duidelijk zijn dat op grond van de hier gemaakte uitzondering er ook in Litouwen veldpost voorkomt zonder dat het poststuk is voorzien van een veldpostnummer, hier een voorbeeld:

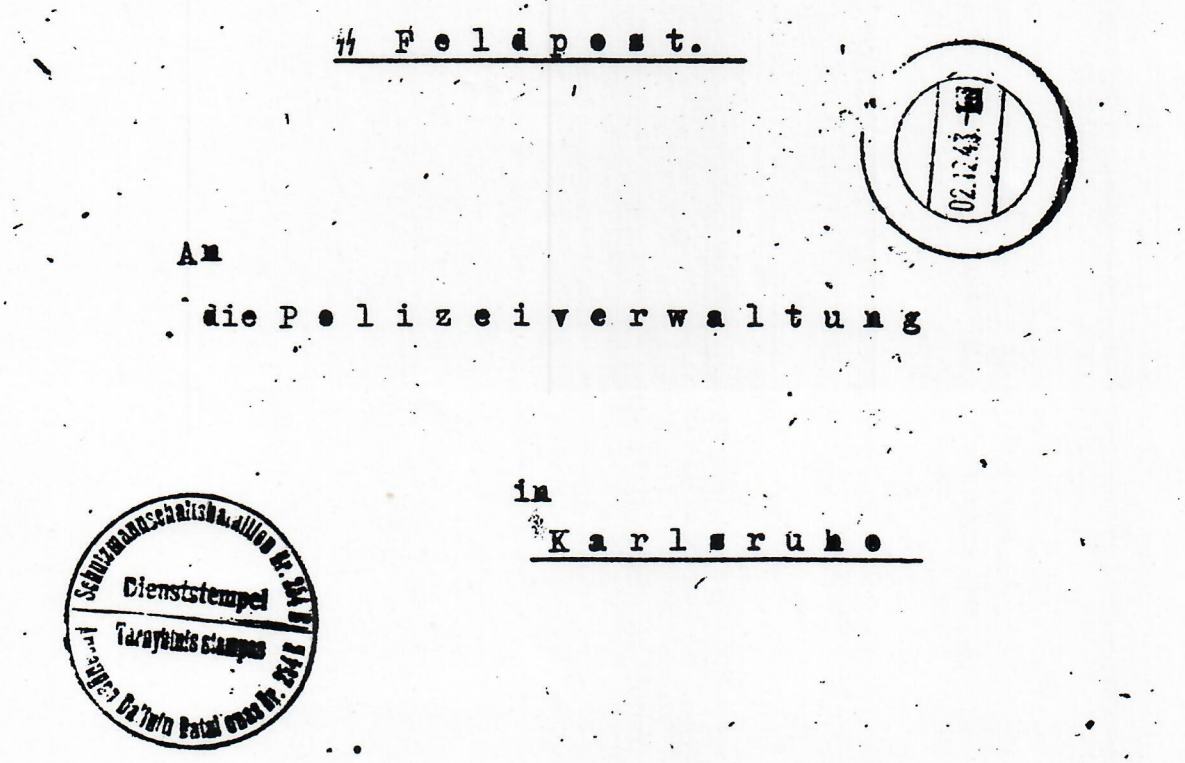

Lit.Schutzm.Btl. 254B (1.Kp.) begin 1944 FpNr. 56 994.
Kopie afgestaan door de Heer Dr. W. Keizer te Amsterdam.

UEBERSICHT DEUTSCHE FELDPOSTNUMMERN IM BEZUG LITAUEN

01 421 13.Kp.Gren.Rgt.209.
Brief gezien met veldpoststempel gedateerd 15.12.44, toentertijd in "Seebrückenkopf" Memel.

01 874 RAD-Abt. 4/76

03 506 3.4.1944 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.255 (Lit.),
17.4.1944 gestr.
Schutzm.Btl.255 errichtet Sept.1942 in Kaunas, Nov.1942 und März 1944 in Rußland Mitte, Aug. 1944 wieder in Kaunas, später im Abwehrschlacht Danzig als Pol.Btl.

07 215 Stab und 1.-4.Kp.Schutzm.Btl.11 (Lit.),
5.11.1943 gestr.
Schutzm.Btl.11 in Kaunas errichtet, März 1942 aus Wilna nach Ukraine, Juli 1942 in Korosten (Getreideerfassung)

? 08 328 Stab Bau-Btl. 107

11 024 Lit.Hdsch.Nikelskas Garlauskas,
3.Kp.Schutzm.Btl.13 (Lit.),
2.2.1944 gestr.
Schutzm.Btl.13 in 1942 in Kaunas errichtet,
Juli 1942 b.Kdr.rückw.Armeegebiet 584.

12 091 OT-Eisb.Einsatz Bau-Gru.Giessler Narwa,
dann OT-Eisb.Einsatz I,
OT-Bau-Gru.Giessler Einh.IV,
27.9.1943 OT-Oberbauleitung Ostland Einh.IV,
13.9.1944 OT-Techn.Hauptamt Lettland Eisb.Baultg.44.
Brief gezien met stempel RADVILISKIS *a* 12.V.42.

12 669 Organisation Todt Bauleitung Kaunas (RAB).

12 951 Lit.Hdsch.Nikelskas Garlauskas,
Stab u.1.-2.Kp.Schutzm.Btl.13 (Lit.),
21.9.1944 gestr.
8.11.1944 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.13 (Lit.).
Sehe auch unter **11 024**.

14 481 Trsp.Kdtr.z.b.V., Trsp.Kdtr.z.b.V. 4,dann
Trsp.Kdtr.Wilna. (Ende 1941, anfangs 1942).

14 942 Bau-Kol. 352
Brief gezien met stempel GOADJUTHEN 24.3.41-6

15 165 Küstensicherungsgru.Ostland,
Küstenschutz-Flott.Ostland,
7.7.1944 14.Sich.Flott.Kdo.
Brief gezien met veldpoststempel 07.7.1942 en kencijfer 774, kennelijk uit Memel.

15 641 Kdr.d.Sich.Pol.(SD) Kaunas (1943).

16 779 Aussenstelle Wilna d.Trsp.Kdtr.Riga (1942/1943).

17 583 Bhf.d.Eisb.Bez.Mitte Lida, dann
Bhf.d.H.B.D.Mitte Lida,
31.7.1942 gestr.

18 653 Wachschiff 4
Brief gezien met stempel MEMEL 15.7.42-16

21 864 5.11.1943 OT-Baultg.Wilna,
am 22.2.1944 OT-Baultg. IX/36.

21 950 Bhf.Kdtr.304.
Brief gezien met rechthoekig (trein)stempel Wilna-Eydtkau, zonder leesbare datumduiding.

23 458 2.Kp.Kr.Trsp.Abtl.592.
Kaart gezien uit Kaunas met stempel 25.-1.42.-13.

25 657 Rgt.Stab Pol.Rgt.16.
Veldpostbrief gezien vanuit WILNA met stempel 25.5.43.

27 078 Stab u. 1-4 Kp. Landschtz. Btl 332
27 383 SS u.Pol.Führer Dg.IV Oberbauabschn.Stalino,
4.Kp.Pol.Sich.Abtl.Dg IV,
4.Kp.Pol.Sich.Abtl.Dg IV u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.4 (Lit.),
20.11.1943 gestr.
Schutzm.Btl.4 errichtet in Wilna, in März 1942 aus Wilna nach Ukraine, Juli 1942 und 1943 Stalino, Dg IV.

27 733 3.Kp.Granatw.Btl.5,
16.9.1944 gestr.
27.233 Brief gezien met stempel WILKIETEN (KR MEMEL) 0?.12.43.

Feldlaz. 267 18.9.1944 Geste

27 978 3.Kp.Feldzeug-Btl.16.
Brief gezien met stempel Wilna 13.4.44.

28 488 Höh.SS-u.Pol.Führer Dg. IV Oberbauabschnitt Kirowograd,
dann 2.Kp.Pol.Sich.Abtl.Durchgangstr.(Dg.) IV,
dann 2.Kp.Pol.Sich.Abtl.Dg.IV u.Stab Schutzm.Btl.8 (Lit)
4.9.1943 2.Kp.Pol.Sich.Abtl.Dg. IV,
[Schutzmansch.Btl.8 wurde Fp.Nr. 58 506],
am 20.11.1943 gestr.
Schutzm.Btl.8 errichtet in März 1942 in Wilna, von Wilna nach Ukraine,Juli 1942 Uman, Dg.IV Sept.1943, später Abwehr Gotenhafen, in März und Juni 1943 auch KdO.Kaunas

29 018 Feld-Kdtr.821 V,
Feld-Kdtr.821 V u.Kdtr.d.Sich.Ber.Litauen,
Abwehrstelle Ostland Riga Aussenstelle Kaunas (= A),
29.11.1944 gestr.

29 556 Nachr.Ger.Lager 3 Wilna (1942).
30 272 Mar. Art. Abtl. 117
34 676 Orts-Kdtr.(II) 340.
Brief gezien met gekapt stempel van MEMEL -2.7.41 9-10V.

35 651 Org.Todt Linienchef II/17,dann Org.Todt Linienchef Dg IX
OT-Leitstelle Wilna,
OT-Leitstelle Hallenfelde,
5.1.1945 gestr.

35 959 Stab u.1.-4.Kp.Lit.Schtz.Front-Btl.10,
17.11.1944 Stab u.1.-3.Kp.Lit.Schutzm.Btl.256,
17.4.1945 gestr.

35 990 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.2 (Lit.).
Schutzm.Btl 2 errichtet in Wilna, von Wilna nach Lublin, Juli 1942 Lublin, Bewachung des Kriegsgefangenenlagers der SS bis 1943.

36 031 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.3 (Lit.),
11.9.1944 gestr.
Schutzm.Btl.3 errichtet in Wilna, Juli 1942 in Minsk im Partisanenkampf, Juni 1943 und März 1944 Rußland Mitte, Abwehr Danzig.

37 260 9.3.1944 Kfz.Instands.Abtl.536.
Brief gezien met gekapt stempel van MEMEL -5.6.44.12-13

36 357 Eisb.Bez.Direktion Nord Wilna,
Haupt-Eisb.Bez.Dir.Nord Wilna,
dann H.B.D.Nord Wilna,
6.12.1944 gestr.

37 822 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.12 (Lit.).
Schutzm.Btl.12 errichtet in Kaunas, Juli 1942 nach Minsk Partisanenkampf, Juni 1943 und Febr. 1944 Rußland Mitte.

38 069 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.15 (Lit.),
11.9.1944 gestr.
Schutzm.Btl.15 errichtet in Wilna, Juli 1942 in Partisanenkampf Baranowitschi, Juli 1943 und Sept. 1944 Rußland Mitte, Okt. 1944 Abwehr Danzig als Pol.Btl.

40 676 Abw.Stelle Ostland Riga Aussenstelle Wilna
u.Abw.Offz.III Wilna,
12.8.1944 Abw.Stelle Ostland Riga Aussenstelle Wilna.

40 797 Stab Lit.Sich.Abtl.,
Stab Schutzm.Btl.5 (Lit.),
21.9.1944 gestr.
17.11.1944 Stab u.1.-2.Kp.Schutzm.Btl.5 (Lit.),
22.4.1944 gestr.
Im Winter 1941/1942 errichteten Lit.Sich/Abtl.
Juli 1942 bei Kdr.rückw.Armeegebiet 584,
Jan. 1945 entwaffnet und auf Schutzm.Btl.13 u.256 verteilt.

42 365 Wirtschafts-Kol.1203.
Brief gezien met stempel LAUKUVA -5.IV.43 *B*.
Bovengenoemde brief heeft als adressering:
"Het gewestelijk arbeidsbureau te Deventer".
Is dit misschien een brief van een nederlandse agrariër geweest, lid van de "Ost-Kp."? Deze "Ost-Kp. was opgericht voor "foute" nederlanders die agrarische grond kregen aangeboden in Litouwen. Dit project is bij mijn weten nooit echt van de grond gekomen.

42 891 Lit.Wach.Kp. Toropjetz (Kdr.d.Ordn.Pol.Kauen),
Ost-Wach-Kp.(Lit.) 651,
27.10.1943 gestr.

42 905 2.Hdtsch.Lit.Sich.Abtl.,
2.Kp.Schutzm.Btl.5 (Lit.),
21.9.1944 gestr.
Sehe auch 40 797.

43 087 Lit.Wachmannschafts-Kp.Dno (Kdr.d.Ordn.Pol.Kauen),
Ost-Wach-Kp.(Lit.) 650,
27.10.1943 Ost-Nachsch.Kp.650 (Lit.).

43 181 3.Hdtsch.Lit.Sich.Abtl.,
3.Kp.Schutzm.Btl.5 (Lit.),
21.9.gestr.
Sehe auch 40 797.

43 423 Wehrm.Nachr.Kdtr.Kowno,
Wehrm.Nachr.Kdtr. 303.

45 284 20.1.1944 Stab Pol.Ausb.Btl.Litauen.

45 635 La.Hauptmansch.(Pol.) IV (Lida u.Nowogrodek),
14.3.1944 gestr.

46 613 Wehrm.Gefängnis Wilna,
24.2.1945 gestr.

46 630 Span.Kriegslaz.Wilna,
25.10.1944 gestr.

46 749 Stab II u.4.-6.Kp.Pol.Rgt.16.
Veldpostbrief gezien vanuit WILNA met stempel 25.5.43.

46 967 La.Hauptmansch.(Pol.) II (Wileika),
31.3.1944 gestr.

47 450 Stab Res.Pol.Btl.11.
In september 1941 gelegerd in Kaunas.

47 490 19.9.1944 Lit.Pol.Btl.252 u.Gend.Zug 72,
10.10.1944 Lit.Pol.Btl.252 [Gend.Zug 72 wurde 56 927],
20.12.1944 gestr.

47 583 2.Kp.Ldschtz.Btl.875.
Brief gezien met een gekapt stempel KYBARTAI 17.V.42.
Ik ben er niet zeker van, maar dit zou een Litouwse eenheid geweest kunnen zijn.

49 363 29.12.1943 Stab II Flak-Rgt.8.
Brief gezien met stempel Varena II 4.II.1944.

49 873 Stab Mar.Flak-Abtl.217,
Stab u.1-7Battr.(=A-G) Mar.Flak-Abtl.217.
Brief gezien met stempel Memel 30.4.43/2.7.43/11.11.42.

56 049 Führerschule f.landeseigene Offz.in Mariampol (Lit.),
19.8.1944 Dtsch.u.russ.Stab u.Einh.ostvölkische Führerschule.

56 267 Stab u.Einh.Lit.Bau-Abtl. I,
12.6.1944 gestr.

56 490 Ost-Ausb.Kp.f.Sprachmittler in Mariampol (Lit.).

56 927 10.10.1944 Pz.Jäg.Kp.Pol.Rgt.7,Granatw.Kp.(Pol.)Krakau
1.Pol.Gesch.Battr.Galizien u.Gend.Zug. 51,63 u. 72.

56 994 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.254 (Lit.),
3.6.1944 gestr.
11.7.1944 Stab u.1.-3.Kp.Schutzm.Btl.254 (Lit.),
17.8.1944 gestr.
Schutzm.Btl.254 ist Sept.1942 errichtet in Kaunas,
Juni 1943 Rußland Mitte, Abwehr Danzig als Freiw.Btl.

57 298 Stab u.Einh.Lit.Bau-Abtl. V,
22.5.1944 gestr.

57 539 Stab u.Einh.Lit.Bau-Abtl. III,
31.5.1944 gestr.

58 506 Stab Schutzm.Btl.8 (Lit.),
20.11.1943 gestr.
Sehe auch 28 488.

58 924 Stab u.Einh.Lit.Bau-Abtl. IV.

59 080 Stab u.Einh.Lit.Bau-Abtl. II,
21.9.1944 gestr.

59 281 8.11.1943 OT-Oberbaultg.Baranowitsche,
22.2.1944 OT-Oberbaultg.VII/12,
13.9.1944 OT-Oberbaultg.Memel.

62 165 10.11.1944 Kdt.im Abschnitt Memel.

62 194 10.11.1944 Sperr Kdt.Memel,
15.11.1944 Mar.Nachr.Offz.Memel.

62 213 10.11.1944 Hafenkapitän Memel.

63 928 17.3.1944 Fl.H.Kdtr. E 204/I Platz-Kdo.Polangen

65 799 24.11.1944 Hauptzollamt Memel.

LEGENDA

00 000 Litauische Einheiten in deutsche Dienst.

00 000 Deutsche Einheiten in Litauen, möglich mit Litauer.

00 000 Nicht deutsche Einheiten in Litauen.

00 000 Deutsche Einheiten, zeitweilig in Litauen,
wahrscheinlich ohne Litauer.

Nächst obengenannte Litauische Einheiten mit Feldpostnummer-stempeln, kenne ich noch einige andere Einheiten ohne Feldpostnummer. Feldpost dieser Einheiten ist möglich aber nur mit Briefstempel ohne Nummer.

LITAUISCHE EINHEITEN WK II OHNE FELDPOSTNUMMERSTEMPELN.

Alle hier genannte Einheiten sind Schutzmanschaft-Bataillone.

1. Errichtet in Wilna.
   Juli 1942 Wilna,
   März und Juni 1943 KdO Kaunas.

6. Errichtet in Wilna.
   Juli 1942 Wilna, Objektschutz,
   Sept. 1942 und Juni 1943 KdO Kaunas.

7. Errichtet in Kaunas.
   März 1942 aus Wilna nach Ukraine,
   Juli 1942 Winniza, Dg. IV,
   März und Juni 1943 wieder KdO. Kaunas.

9. Errichtet in Kaunas,
   Juli 1942 Kaunas, Objektschutz,
   Okt. 1944 Abwehr Danzig als Pol.Btl.

10. Errichtet in Ponewesch,
    Juli 1942 Ponewesch, Objektschutz,
    Sept. 1942 KdO. Kaunas,
    Febr. 1943 aufgelöscht.

14. Errichtet in Schaulen,
    Juli 1942 Schaulen, Objektschutz,
    Sept. 1942 und Juni 1943 KdO. Kaunas.

251. Errichtet in Kaunas,
     Juli 1942 und Juni 1943 Kaunas, Objektschutz.

225. Errichtet in Kaunas,
     Juli und Sept. 1942 in Kaunas als Ers.Btl.
     Aug. 1944 als Pol.Btl.

253. Errichtet in ??
     Juni 1943 Kaunas,
     Okt. 1944 Abw. Danzig als Pol.Btl.

257. Errichtet ??
     Okt. 1944 Abw. Danzig als Pol.Btl.

263. Errichtet ??
     März 1944 in Aufstellung.

264. Errichtet ??
     März 1944 in Aufstellung.

265. Errichtet ??
     März 1944 in Aufstellung.

301. - 310.
     Errichtet ??
     März 1944 in Aufstellung.

N.B. Voor aanvullingen houd ik mij aanbevolen. Ook zoek ik brieven of kaarten met deze stempels.

A.a.B.